

KUST POSTEN

Organ för KA 2:s Kamratförening

Nr 1 2006 årgång 68

Utgives av KA 2:s Kamratförening

Redaktör och ansvarig utgivare: OLLE MELIN
Adress: Författarevägen 9 371 63 LYCKEBY
Telefon: 0455-239 64
E-post: omelin@telia.com

Grafisk formgivning: DAG ÅSHAGE
telefon: 0455-482 18
E-post: dag.ashage@euromail.se

Tryckeri: Tryck & Reklam i Karlskrona AB

Omslagsbild:

Kungsholmen från luften. Kungsholmen är i detta nummer ämnet för Våra gamla befästningar.

Foto: Peter Nilsson

Kamratföreningen styrelse

Ordförande: Per Engkvist
Vice ordförande: Kent Alritzson
Sekreterare: Kent Alritzson
Vice sekreterare: Yvonne Wirbrand
Kassör: Sune Persberg
Ledamot: Göran Göransson
Suppleanter: Ulf Olzon
Peter Glimvall
Klubbmästare: Lars Iger
(adjungerad till styrelsen)

Kamratföreningens adress

KA 2:s Kamratförening
Box 527
371 23 KARLSKRONA
Telefon: 0455 - 866 22 (v sekr)
Postgiro: 9 80 67 - 2
Bankgiro: 5584-9483
Medlemsavgift: 100 kronor

Kamratföreningens utbud av KA-produkter

Kavajmärke	80:-
Medlemsnål	45:-
Slips KA 2	50:-
Slips KA	50:-
Slipshållare KA	60:-
Livrem	120:-
Manchettknappar KA	150:-
KA 2 Idrottshistoria	
Nattlig patrullorientering	30:-
Eskil Nyström och Marinens Hemvärnsmusikkår	
Kassett	60:-
Vykort Kungsholms fort (4 st)	10:-
Vykort Rosenholm (3 st)	10:-
CD Karlskrona Kustartilleriregemente	100:-

Ring kassören Sune Persberg för beställning
telefon 0455-274 56

Varorna levereras, när betalning skett.

Om varorna inte hämtas tillkommer porto minst 20 kronor.

Postgiro: 98067 -2

Bankgiro: 5584-9483

Bildhäfte om KA 2 förläggningsplatser

Häftet kostar 60 kr och vill Du ha det hemskickat tillkommer porto om 10 kronor.

Du kan beställa genom att sätta in 70 kr på postgiro
97 05 88-0

KA 2-boken kostar
200 kronor plus
porto 60 kronor

Gräsvik och dess historia
Boken kostar 60 kronor

"Torpedskjutning" på 80-talet

I dag skriver vi den 1 mars, vintern behåller sitt grepp över Blekingeskärgården. Många säger, att sådana här vintrar hade vi senast på 1980-talet. Det var is- och snövintrar på åttiotalet, det var också ubåtsjakter i Karlskronaskärgården då. På den tiden var beredskapen ganska hög på Spärrbataljonen, Karlskronabassängen övervakades, särskilt bevakades inloppen både över och under vattnet. Magnetslingor, som var utlagda i anslutning till inloppen, användes för att indikera eventuell ubåtsverksamhet. Varje morgon, måndag till fredag hade vi s.k. bataljonsrapport, där vakthavande befäl redogjorde för det senaste dygnets händelser. Bland annat analyserades pappersremorna från magnetslingornas skrivare.

Vid ett tillfälle, som jag skall försöka återge, gick jag på som vakthavande befäl. Vid analysen av föregående dags pappersremor upptäcktes en liten markering. Aha - en miniubåt som försöker ta sig in i Karlskronabassängen. Vid en kontroll på nästa remsa konstaterades, att farten var alldeles för hög - det måste vara en torped! Är det någon som skjuter en torped in i ett av inloppen till Karlskrona? Efter en stund kom någon på, att vi kanske skall sortera remorna i rätt ordning och då konstaterades det, att det inte är någon, som skjuter torped utifrån och in utan inifrån och ut. Vem gör detta? Det var inget torpedförsök från svensk sida i alla fall. Det bekräftades efter kontroll.

Som vakthavande befäl fick jag uppgiften att utreda det hela. Hade man frågor avseende magnetslingor, skulle man på den tiden konsultera en "magnetguru" det vill säga en specialist, i detta fall på Försvarets Materielverk. Efter beskrivning för honom fick jag svaret, att det måste ha varit ett elektriskt lok som har passerat. På denna tid gick det endast dieseldrivna rälsbussar mellan Karlskrona och Emmaboda. Blekinge kustbana var ju ännu inte elektrifierad. Det blir den inte förrän 2007, vet vi ju nu. Framför allt, ingen av järnvägarna passerar Sturkö,

Tjurkö, Aspö eller Hasslö. Efter en stund rannsokade jag mitt eget minne. När jag dagen före hade gått över isen från Kungsholmen till Finskan, hade jag hört helikopterljud. Sikten var endast 50 meter på grund av dis, som ofta förekommer på vårvintrarna i Blekinge. Men samme magnetspecialist meddelade, att helikoptrar inte ger utslag på slingorna. De är för små och framför allt för långt ifrån på grund av flyghöjden. Dessutom fanns ingen anteckning i signalstationens krigsdagbok om någon helikopter, vilket också bekräftades av den värnpliktige sergenten, som var signalstationschef och själv satt i stationen. Det är klart, var sikten så dålig, att man knappt såg strandkanten och inte hörde något motorljud heller för att man satt inomhus, då fanns det ingen helikopter. Fortfarande var det således torpedskjutning, som gällde, inifrån Karlskronabassängen och ut i öppet hav. Men så lätt gav jag mig inte. Efter ett telefonsamtal till helikopterdivisionen i Kallinge fick jag reda på, att divisionschefen hade haft en flygning dagen före, men han var på Öland för tillfället. Efter hemkomsten ringde divisionschefen. Jo då, mycket riktigt han hade haft en flygning från Örlogshamnen i Karlskrona till Utklippan. Hör och häpna, med hängande last cirka 20 meter över vattenytan. Flygvägen hade gått i den aktuella farleden. På min fråga, vilken last han hade haft, svarade divisionschefen: "en generator till fyrens reservkraftaggregat." Det var förklaringen till utslaget på magnetslingorna.

Ovanstående beskrivna händelse, som utspelade sig i en vintrig Karlskronaskärgård på åttiotalet, föranledde ingen incidentrapport om "torpedskjutning".

Betydligt vårligare och varmare hoppas vi det blir den 30 maj, när vi i Kamratföreningens regi under ledning av Gustav Karlsson besöker kända platser med anknytning till Nils Dacke samt Wilhelm Moberg i gränstrakterna mellan Småland och Blekinge. Väl mött då!

KA 2 Kamratförening 70 år

I år är det 70 år sedan vår kamratförening bildades. Detta kommer bl.a. att uppmärksammas i kommande nummer av Kustposten samt att vi på höstträffen på något sätt högtidlighåller jubileet.

Har Du något minne från någon kamratföreningsträff av tidigare datum och som Du kanske vill förmedla, hör av Dig till redaktören!

Besök vid 3 Helikopterskvadronen i Kallinge

Vi var ett 80 tal medlemmar ur F 17 Kamratförening, som tillsammans med kamrater ur Flotans Män i Karlskrona och Karlshamn, Blekinge Bataljon och KA 2 Kamratförening, som samlats i aulan på F17 en kall januarikväll för att få 3.helikopterskvadronen presenterad för oss.

Värdföreningen lät genom sin ordförande Herbert Lindblom hälsa alla välkomna och han överlämnade ordet till skvadronchefen överstelöjtnanten Magnus Fransson, som till ett bildspel höll en fyllig information om skvadronens tillkomst som en del i det senaste försvarsbeslutet. Han fortsatte med att presentera de kommande lokalutbyggnader, som skall genomföras inom F 17 område för att kunna hysa skvadronen. Framtidens helikopterbestånd blev föremål för en bildpresentation, efter-

Ordförande F 17 Kamratförening Herbert Lindblom hälsar välkommen

Chefen 3.helikopterskvadronen Magnus Fransson och Magnus Reimhagen

som de ännu inte levererats. Magnus Fransson talade vidare om de nuvarande och kommande uppgifter, som skall kunna utföras, bland annat en kommande stor satsning på internationell tjänstgöring.

Efter genomgången förflyttade vi oss till helikopterhangarerna under KA-majoren Magnus Reimhagens ledning. Reimhagen är ställföreträdare vid skvadronen och

har ett långt förflutet som helikopterpilot. I hangarerna fick vi en genomgång på de helikoptersystem, som man för närvarande förfogar över. Många frågor ställdes, som fick fylliga svar av de kunniga besättningarna.

När alla hade fått sitt lystmäte tillfredställt angående helikoptrar, blev det en snabb förflyttning till Bredåkrämässen, där en god middag intogs och där möjligheten

KA 2 Kamratförenings klubbmästare Lars Iger

till att vädra gamla gemensamma minnen utnyttjades. Vi var ett litet men nöjt gäng, som vid 22 tiden lämnade F 17 för återfärd till Karlskrona.

Kent Alritzson

Foto: Kent Alritzson

Förevisning av Superpuma

Bröderna Ulf och Nils-Otto Olzon-Olsson, KA 2 respektive F 17

Nils-Otto Olsson, Kent Alritzson och Ulf Olzon

Korset (Kyrkan) och svärdet

Hösten 1949 genomfördes en mycket hård och intensiv krigsövning, som engagerade hela kustartilleriet. Striderna i det Blekingeska landskapet böljade fram och tillbaka. För ”det rörliga” var det särskild påfrestande med ständiga omgrupperingar och ställningskörningar. Min roll i dramat var ganska ovanlig. Visserligen hade jag uppstigit till rang av vicekorpral och tilldelats befälskap för en o-plats bestående av två man, men hade trots detta en mycket vag bild av krigssituationen.

Nu hände det sig, att jag var på hemväg efter ett solo-uppdrag norrut. Utöver mina två man disponerade jag också en motorförare, som framförde en lastbil av märket GMC och som var inköpt från de väldiga lager av krigsmateriel, som amerikanerna välvilligt ställt till Europas förfogande. Fordonets utseende, välkänt från dussintals krigsfilmer, förlänade mitt uppdrag ett markant stänk av krigets allvar och jag kände mig i högsta grad delaktig i ett stort skeende. Jag hade dessutom löst mitt uppdrag, som gick ut på att hämta granris, till min egen belåtenhet. Vi såg alla fram emot ett hägrande middagsmål med efterföljande vila.

Komna i höjd med Förkärla kyrka upplät föraren sin mun och frågade, om vi inte kunde stanna lite, ta en rast och eventuellt besiktiga kyrkan. Han påstod, att kyrkan var väl värt ett besök. Som sagt, jag var nöjd med min tillvaro och beredd låta min välvilja flöda över de människor, som anförtröts mig. Bilen svängde in och vi parkerade utanför kyrkan, väl skyddade från såväl luften som från vägen.

Följd av föraren gick jag in i kyrkan, konstaterade att den var mycket vacker, greps av stillheten och lugnet så avskilt från det krig, som brusade utanför. Djupt rödda lämnade vi templet och återvände till bilen.

Nu inträffade på några minuter två händelser, som gled in i varandra som bitar i ett pussel. Just som vi skulle stiga upp i vår bil, gled en *rekvagn* förbi och tvärbromsade framför oss. Ut hoppade min bataljonschef, tillika chef för någon av styrkorna A, B eller C. Han var mycket upprörd. ”Vad är detta för fordon?”, skrek han.

Nu är det verkligen på sin plats, att jag något lite förklarar om denne höge chef. Han var prästson och hade i hög grad ärvt prästmännens vältalighet. Han ägde dessutom en obestridlig förmåga att dramatisera sin tillvaro. Många av hans budskap hade rotat sig på ”det rörliga”, som för övrigt betecknades som ”Guds egen bataljon” och användes i det

dagliga livet; ”då tårades ögonen på den gamle soldaten”, ”det ligger makt uppå” o.s.v. Han var i vanliga fall en hygglig karl, som ibland kunde anslå ett nästan faderligt tonfall.

Nu var det emellertid krigsövning och till en av hans mest framträngande egenskaper var, att han då förvandlades. Krigets allvar försatte honom i ett tillstånd av yttersta upphetsning. Det hade till följd, att han gick hårt fram mot alla, som av någon anledning inte riktigt förstått krigets allvar. Att jaga fordon ute på egna uppdrag var en specialitet, som han utvecklat till fulländning. Det var denne man, som nu kom fram mot mig och upprepade sin fråga; ”vad gör detta fordon här? Jag vill ha svar snabbt!”

Jag märkte nu, att mina ben inuti kypertbyxorna börjat darra och att mina talorgan upphört att fungera. Jag försökte stamma fram något, men misslyckades.

Men nu inträffade händelse nummer 2. Du kanske erinrar Dig, käre läsare, att jag nyss talade om ett pussel med minst två bitar, som kanske passade ihop.

Fram bakom trädgårdsmuren trädde plötsligt fram en man, uppenbarligen en kyrkans tjänare, en vaktmästare eller kantor, kanske en diakon. Han upplät genast sin mun.

”Det var roligt att se”, sade han, ”två pojkar från kustartilleriet, som besökte kyrkan på sin rast. Sådant ser man inte nu för tiden. Tänk att det finns sådana militärer. Är Ni chef för de här två pojkarna, förresten?” Han vände sig mot den höge, som nu bromsat upp framför mig.

”Ja, det är jag. Jaså, har de besökt kyrkan. Ja, det var ju bra. Föredömligt. Sådant måste tillåtas. Bra initiativ. Ni kan utgå!”

Lyckliga körde vi från platsen. Det sista jag såg var, att bataljonschefen hade börjat gestikulera. Antagligen förklarade han för den andre sambandet mellan kyrkan, staten och dess vapenbärare, mellan korset och svärdet, att överheten icke bär sitt svärd förgäves etc.

Min motorförare blev mycket tagen av händelsen och han kom att engagera sig starkt i Svenska kyrkan. Så småningom blev han kyrkvärd, den yngste i landet. Härom året belönades han med medalj för 50 års uppoffrande arbete i Svenska kyrkan.

Kjell Silverbark

PS. *Rekvagn* användes som befälsbil eller för rekognosering. Den var av märket Volvo och hade tre rader säten. Mellanraden kunde fällas upp, vilket gav gott utrymme för passagerarna i tredje raden. Kamouflagemålad och med mörkläggningslyktor samt lite förstärkningar här och var påminde den mycket om de chefs- och befälsbilar, som användes av bl.a. tyska pansarförband. DS.

Var detta manne bataljonschefen. Hans Augustinus Hilder

Karl Andersson i Karlskrona

Den här bildkavalkaden har ställts till Kustpostens förfogande av Carl-Gustav Andersson, nyligen pensionsavgången överstelöjtnant vid Högkvarteret. C-G, som han alltid kallades, kom till BK/KA 2 från Luftvärnet på 1980-talet som operationsofficer och efter omskolning till förvaltningsofficer arbetade han några år vid Sydkustens marinkommandos ekonomifunktion, innan Högkvarteret satte sina klor i honom.

Bilderna är hämtade från hans far, Karl Anderssons, fotosamling.

Fadern Karl Edvard Reinhold Sixten Andersson hade värnpliktsnumret 471-2-30

Han genomförde en kortare värnplikt som "malaj" i köket på Trolle i början av 30-talet.

Denna tjänst var en följd av de neddragningar, som skedde inom försvaret vid den tiden.

1939 blev han fullt fältduglig och gjorde sin sista repövning på P 2 år 1953.

Han berättade att prins Bertil hade varit kadett i Karlskrona, när han gjorde värnplikten. Prinsen var kadett åren 1931-34 och har förmodligen varit i Karlskrona många gånger under dessa år.

Det verkade inte ha hänt så mycket under tiden här. Han och några andra hade visst vistats på staden felaktigt klädda och blivit hemförda av patrullen. Huruvida detta föranledde bestraffning är inte känt.

Han berättade också, att han hade fått köpa en bussarong för att kunna vara ordentligt klädd. Var detta vanligt på den tiden?

Olle Melin

PS. Kan någon läsare identifiera båten med beteckningen 5, hör av er! Red

Marinens Musikkårs Vänner kämpar vidare

Vänföreningen till Marinens Musikkår är nu inne på sitt femtonde verksamhetsår. Föreningen bildades 1991 i en tid, då musikkåren hörde hemma inom Länsmusiken, sedermera Musik i Blekinge och var allvarligt hotad. Beställningarna från försvaret minskade och kåren stod inför hotet om total nedläggning alternativt reducering till 8 musiker.

Då satte räddningsaktionen igång. Föreningen bildades och medlemstillströmningen blev stor, ja rent av överväldigande. Lobbygrupper arbetade på olika nivåer, det motionerades i riksdagen och stödet från Karlskrona kommun var också stort.

Det lyckades. Den 1 juli 1993 marscherade musikkåren in genom Högvakten och var återbördad till fadershuset.

Sedan dess har musikkåren blivit något av en "kändis" såväl inom- som utomlands.

Vänföreningen levde vidare, nu som en stödorganisation och föreningen har på många sätt stött musikkåren med tjänster och vissa ekonomiska medel i form av inköp av diverse utrustning. Bl.a. är föreningen ofta medarrangör vid konserter och framträdanden i Karlskrona. Ett icke oansenligt stöd lämnas till Marinens ungdomsmusikkår

Som högst var medlemsantalet över 3 700 medlem-

mar och i dag har dessa tyvärr reducerats till drygt 2 300, spridda över hela landet, men med en viss övervikt för Karlskrona med omnejd.

Föreningens första ordförande var dåvarande riksdagsmannen Ralf Lindström och han är i dag fortfarande verksam som valberedningens ordförande. Nuvarande ordföranden Sven Norén är välkänd i marina kretsar genom sin tjänstgöring bl.a. vid Sydkustens marinkommando (marinbas) och örlogsskolorna.

Föreningens allt i allo har sedan 1993 varit Sven Nilsson, tidigare anställd vid kåren. Han snålar med pengarna, han producerar CD-skivor m.m.

Föreningen ger ut en egen tidning, reveljen, med fyra nummer per år. Redaktör är Lasse Sjöberg, musikkårens notbibliotekarie. Han efterträdde Arne Friberg, numera avliden, en av föreningens grundare.

Vid föreningens årsmöte den 15 mars kommer en god ekonomi att kunna redovisas. Kanske står föreningen inför nya utmaningar, med tanke på de orosmoln, som hopat sig i samband med besparingar inom Försvarmusikcentrum.

Det finns säkert många vid Marinbasen och förbanden i Karlskrona, som inte är medlemmar. Det är aldrig för sent. För visst är det självklart, att vi ska ha musikkåren kvar!

Olle Melin

Årsmöte för sjuttionde gången

Kamratföreningen har samlat medlemmarna till årsmöte för sjuttionde gången, och ett femtiotal medlemmar deltog den 23 februari i hantverksföreningens ändamålsenliga och trivsamma lokal, en kväll med vårvintervindar och regnblandat snöfall. Den 20 juni 1936, i solvarmt sommarväder, samlades 400 medlemmar till föreningens första årsmöte, med regementschefen Hjalmar Åström som initiativtagare och ordförande. KA 2:s kamratförening hette föreningen och var en av de många kamratsammanslutningar som bildades efter den stora försvarsreduktionen till följd av 1925 års försvarsbeslut.

Emedan första årsmötet hölls 1936, kan tyckas att det sjuttioförsta borde varit 2006, men 1940 fann kamratföreningen lämpligt att prioritera försvarsberedskapen och avstå från mötesverksamhet. Sedan

dess har kamratföreningsmedlemmar samlats årligen och utgivit tidskriften *Kustposten* sedan 1937.

Medan årets mötesdeltagare samlades, spelade KA 2-oktetten sprittande glada och smekande sköna slaggers och evergreens. De ideella musikanterna applåderades välförtjänt och många beundrande och uppskattande

Förtjänststecken till Olle Melin

omdömen och kommentarer hördes mellan styckena. Tillsammans med *Kustposten* hör dessa musiker föreningen till, i samma grad som alla medlemmar, kamrater och vänner.

Årsmötesförhandlingarna inleddes med en värdig och gripande parentation över ett flertal kamrater som lämnat det timliga sedan föregående årsmötet. På övligt sätt slöts den med ett stillsamt musikstycke och regementets marsch.

Styrelsen presenterade fjolårets verksamhet och resultat, varefter ordföranden Per Engkvist och hans styrelseledamöter löstes från ansvar för den tiden. Val förrättades, varom redovisas på annan plats. Ulf Olzon, som under många år skött föreningens pekuniära verksamhet, avtackades varmt med uppskattande ord och vårliga blommor. Han efterträddes av Sune Persbäck. Olle Melin, som har ett långt och aktivt förflutet i föreningen, tilldelades De svenska militära kamratföreningarnas riksförbunds förtjänststecken, i silver.

Efter förhandlingarna spelade den nihövdade, eminenta oktetten, under tiden för samlingen i den med vårblommor och ljus prydda festsalen, varefter klubbmästaren Lars Iger inbjöd till aftonens måltid. Entrésillen smakade väl, ärtsoppan var famös och pannkakorna omlockande. Gästerna var snygga, ungdomliga och välklädda, och stämningen var kordialt glättig, vilket, allt, bidrog till en minnesvärd afton, där vemodet efter det nu sedan fem år nedlagda regementet kunde märkas skymta i samtalen kring bordet, men där ändå alla goda och vackra minnen dominerade i en glädje och gemenskap, som var karaktäristisk för det gamla och kära regementet.

Nästa möte är en utfärd den 30 maj till Dackes och Utvandarnas bygder.

Varmt tack till styrelse, klubbmästare etc. för en välordnad och minnesvärd afton.

Gustav Karlsson

Pigg hundraåring

Namnet KA 2 lever kvar i många skepnader, KA 2 Idrottsförening, KA 2 Pistolskytteklubb, KA 2 Kamratförening, KA 2-oktetten m fl. Äldst av dessa är KA 2 Skytteförening som fredagen den 3 mars passade på att fira sitt 100-årsjubileum med en festlighet på Officersmässen på Kyrkogatan i Karlskrona.

Ordföranden Göthe Karlsson kunde hälsa ett femtiotal gäster och medlemmar till jubileet. Efter jubileumsmiddagen, som regisserades av Mats Fagerström, blev hundraåringen föremål för hyllningar av olika slag. Marinbasen företrädde av chefen Lennart Månsson, Idrotts- och fritidsnämnden i Karlskrona av Ulla Jeansson, Blekinge skytteförbund av Sune Dahlin, Blekinge Ungdomsskytteförbund av Stig Olsson, Östra Blekinge skyttekrets av Alf Olsson. Aspö skytteförening av Bo Olsson, Nättaby skyttegille av Bo Pettersson och KA 2 Pistolskytteklubb av Bengt Kihlström.

Under kvällen passade också ordföranden Göthe Karlsson med stöd av sekreteraren Madelene Karlsson att dela ut föreningens förtjänstmedalj till Jerry Svensson, Jim Håkansson och Thomas Elmlund.

Till jubileet hade föreningen utarbetat en jubileumsskrift, där man kan följa föreningens verksamhet under de 100 åren. Huvudansvarig för skriften har varit Stig Håkansson.

Startåret 1906 hade föreningen 211 medlemmar, alla anställda vid KA 2. Detta år fick man hela 55 kronor i statsbidrag och 139 kronor och 83 öre i landstingsbidrag. För året 1913 framgår, att Karlskrona grenadjärregemente gått förbi i medlemsantalet och i 26 års tid kommer många hårda dueller att utkämpas mellan KA 2 Skyt-

Sex av föreningens svenska mästare genom åren. Från vänster Håkan Johnsson, Stig Svensson, Jerry Svensson, Göthe Karlsson, Kjell Karlberg och Bengt Kihlström

teförening och dess motsvarighet, först vid I 7 och därefter vid I 11 K.

Av skriften framgår vidare, att medlemsantalet var som störst med 1033 medlemmar år 1976, att nuvarande ordföranden Göthe Karlsson suttit på sin post i 34 år och att föreningen haft sammanlagt 9 medlemmar, som erövat SM-titel individuellt eller i lag. Av dessa hedrade 6 jubileet med sin närvara, bl.a. föreningens förste individella segrare, Kjell Karlberg.

Vad inte många vet, är att föreningen haft en olympisk mästare i sina led. Bertil Rönmark vann olympisk guldmedalj i Los Angeles 1932. Rönmark kom till föreningen 1931 Han deltog också i världsmästerskapen i Granada 1933.

Idag är det ungdomsskyttet, som dominerar verksamheten och utan påfyllning under ifrån skulle verksamheten förtvina. Det är de senaste decenniernas möjlighet att använda luftgevär, som möjliggjort den utökade verksamheten.

KA 2 Kamratförening sällar sig till gratulanterna.

Olle Melin

Ordföranden Göthe Karlsson med medaljörerna Jerry Svensson, Jim Håkansson och Thomas Elmlund

Museibefästningar vid kustartilleriet

I september 2003 beslöt regeringen, att fyra anläggningar på Aspö skulle bli statliga byggnadsminnesmärken och därmed bevaras för eftervärlden som en erinran om två världskrig och det Kalla kriget. Anläggningarna är

- Ellenabbsfortet
- Batteri Jutudden
- Kustspaningsradarstation Gruvan och
- Batteri Ellenabben (1,5 cm batteri m/57, serie 3)

Det är beklagligt, att beslutet vad gäller anläggningarna på Aspö ännu inte föranlett några åtgärder, för att anläggningarna skall bli publika. De har ännu inte, snart 3 år efter beslutet, överförts till den blivande förvaltningsmyndigheten Statens fastighetsverk. Under tiden står i varje fall de äldre anläggningarna och förfaller. Länsantikvarien i Blekinge, Leifh Stenholm, som var delaktig i regeringsbeslutet, har vid olika tillfällen påpekat läget för berörda myndigheter, men inget tycks hjälpa.

Om dessa anläggningar har Kustposten tidigare skrivit.

Men även vid övriga f.d. KA-förband finns anläggningar, som skall bevaras åt eftervärden och göras tillgängliga för allmänheten.

Vid KA 5 finns Hemsö fästning med två batterier, i Oxelösund finns ett 7,5 cm batteri m/57 serie 1 på Femöreshuvud och i Göteborg finns Oscar II:s fort. Förvaltningen av dessa anläggningar sker på olika sätt och beskrivs nedan.

Här nedan följer lite om våra broderförbands anläggningar och vad gäller artikeln om Hemsö, har jag tagit artikeln med författarens godkännande ur KA 5 Kamratförenings tidskrift Bäverposten.

Femöreshuvud

Strax utanför Oxelösund ligger udden Femöreshuvud.

Femöreshuvud. Utsikt över verkansområdet

Här byggdes i början av 1960-talet Batteri OD (Oxelösund) som det tredje av sammanlagt 30 batterier, som byggdes perioden 1960-1975. Batteriet var ett s.k. "Serie 1-batteri" och var byggt som en enhet med ett tunnelsystem, som rymde de tre pjäserna, eldledningsplats och övriga funktioner (kök, matsal, förläggning, verkstad, maskincentral m.m.).

Femöreshuvud. Ingång till tunnelsystem

På 1990-talet utgick batteriet ur krigsorganisationen och ett gäng entusiaster med bl.a. f.d. KA 2-chefen Lars Hansson i spetsen satte igång ett arbete med att bevara anläggningen och göra den visbar för allmänheten. Man stötte på många problem på vägen, men i dag har man nått en lösning, där Oxelösunds kommun äger anläggningen och en museiförening svarar för visningar m.m.

En liten kuriositet i sammanhanget är, att Oxelösunds kommun bjöd fem öre för anläggningen. Det visade sig, att Fortifikationsverket inte kunde klara ut att hantera denna summa, varför köpeskillingen av administrativa skäl blev 50 kronor och fem öre.

Hittills har anläggningen haft ett stor antal besökare och det finns ett mycket stort intresse för att besöka anläggningen.

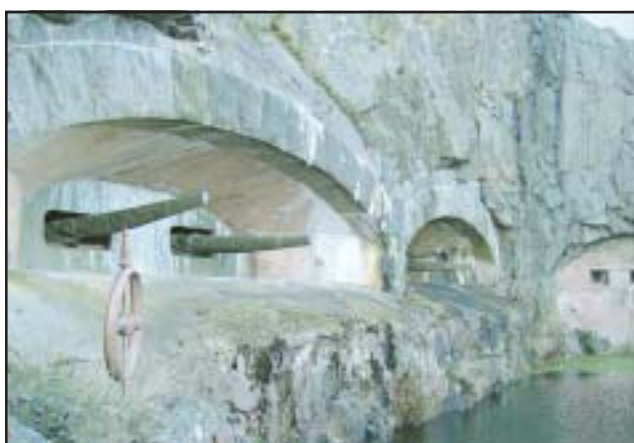
Femöreshuvud. Promenad i tunneln

Femöreshuvud, 7,5 cm pjäs m 1957

Oscar II:s fort

På södra stranden av Göta Älvs utlopp i Kattegatt byggdes omkring år 1900 Oscar II:s fort inom Karingbergets område som ett skydd för sjöfartsstaden Göteborg. Fortet hade tre batterier, ett 24-cm batteri, ett 15,2 cm batteri och ett 57 mm batteri, vardera med två pjäser. Till dessa kom det Götiska batteriet om 3 57 mm pjäser. Batteriet var en gåva från Götiska förbundet. Under Andra världskriget flyttades de tre batterierna på fortet ut till havsbandet. 24 cm batteriet grupperades på Torslanda, 15,2 cm batteriet på Styrso och 57 mm batteriet på Stårholmen. I dag är pjäserna återförda till sin ursprungliga plats och fortet kan nu beskådas av allmänheten. Medlemmar i KA 4 museiförening hjälper till med guidningen av anläggningarna, som i dag förvaltas av Statens fastighetsverk.

Götiska batteriet med OscarII:s fort i bakgrunden

Undertecknad har minnen från fortet. När jag gjorde grundutbildning på KA 4 1959-60, ingick fortet i de vakt- och beredskapsövningar som genomfördes, när vi värnpliktiga hade vakt och beredskap. Och hösten efter grundutbildningen innan skolstarten vid Sjökrigsskolan, var jag mätstationschef vid den lodbasstation, som ingick i batteri Styrso

och som var grupperad i Oscar II:s fort. Jag blev i detta sista sammanhang inte så länge på fortet, utan fick flytta ut på Brännö med mätstationen. Där upplevde jag, visserligen på avstånd, Lasse Dahlquists 50-årsdag. På batteri Styrso tillbringade vi perioden januari-mars 1960 för artilleriutbildning m.m.

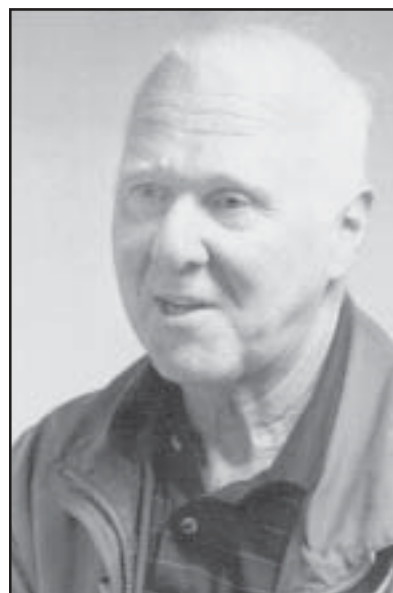
Oscar II:s fort. 24 cm pjäs som återförts från Torslanda

Hemsö fästning av Sten-Olof Eriksson

(saxat ur Bäverposten nr 2/2005)

I somras (2005) öppnades för första gången det tunga batteriet på Hemsön för allmänheten, en premiär som tilldrog sig ett minst sagt stort intresse. Och nu smids planer för framtiden.

Hemsö fästning förklarades som statligt byggnadsminne 1998. Kring beslutet fanns i regionen en bred förankring och ett stort engagemang från bland annat Länsstyrelsen i Västernorrland, landstinget i Västernorrland, Härnösands kommun, Norrlandskustens marinkommando och Hemsö skärgårdsförening.

Sten-Olof Eriksson

Batteri Hemsö. 15,2 cm dubbelpjäs m 1951

Med detta stöd i ryggen, men kanske inte riktigt medveten om arbetets omfattning, öppnades sommaren 1998 en del av Hemsö fästning för allmänheten. För första gången fick allmänheten se en del av vårt så hemliga kustartilleri, när det lätta 7,5 cm batteriet m/1957 vid Havsta udd på Hemsön öppnade sina pansarportar. Fortfarande hemligt, vilket orsakade vissa byråkratiska problem, kunde vi, när sommaren var över konstatera, att det fanns ett mycket stort intresse för vårt kustförsvar och att den lilla anläggningen imponerade stort på våra besökare.

Efterhand som kunskap och insikt ökade hos våra besökare, kom allt fler förfrågningar om, när det tunga batteriet skulle öppnas. Att det skulle öppnas hade vi klart för oss, men storheten gjorde oss lite bekymrade. Här skulle folk mycket lätt kunna gå vilse och med lite erfarenhet av begränsade parkeringsmöjligheter inom militära skyddsområden, var vi lite villrådiga. Men sommaren 2004 fick vi en testdag, när Statens fastighetsverk lanserade sitt "Öppet hus", där ett antal statliga byggnadsminnen under en dag skulle vara öppna för allmänheten. Mot bättre vetande sa vi ja, när fastighetsverket frågade, om vi kunde öppna det tunga batteriet för en dag.

Men vilken dag! Ett trettiotal Hemsöbor ställde upp. Vi planerade som inför en repetitionsövning. 834 bilar registrerades på färjan och 1 174 besökare räknades in under denna dag. De första besökarna hade tältat utanför grinden kvällen föra! En snitslad bana genom berget visade upp ungefär 20% av det tunga batteriet och vi insåg, att vi nog kunde hantera en framtida visningsverksamhet.

Med stöd av ett EU-projekt och lokal finansiering började vi under vintermånaderna 2005 städa upp i det tunga batteriet. Arbetsplanering gjordes och det visade sig, att arbetet blev omfattande. Ett visserligen välvårdat berg krävde sitt, eftersom truppen lämnade anläggningen i slutet av 1980. De stora projekten var att ordna bättre väg, parkering och någon form av servering. Efter inspektioner från olika myndigheter och vederbörliga tillstånd drog verksamheten igång. Hammarslag och väg-

maskiner arbetade in i det sista, guider utbildades och matleveranser började anlända. Intresset var dock så stort, att vi tog emot bussar med 50 besökare åt gången redan före öppnandet.

Man kan summera en verksamhet på många sätt, men alla vi som var verksamma ute på ön kan konstatera, att vi hade knappt tid till att säga hej till varandra under dagarna. Vissa dagar var det helt enkelt för många besökare, men det gick ihop med, att en guidad tur startade var tionde minut. På minussidan finns ett strömbrott, där det visade sig, att nödbelysningen fungerade bra under två timmar, men att elleverantören behövde mer tid på sig.

Vi har också summerat erfarenheterna av sommaren och en målsättning är, att levandegöra delar av radar- och elledningsmaterielen för att rätt kunna visa verksamheten under en skjutning.

Utökade restaurang- och parkeringsmöjligheter står också högt på vår önskelista. En viss försiktighet är dock nödvändig, eftersom vi hanterar ett statligt byggnadsminne. Lite överraskningar i förläggningen med mera kommer det nog också att bli. Uppbyggnad av sjukhusets operationssalar visar, att där var vi på rätt väg att i en autentisk miljö visa upp verksamheten.

Det kanske blir så, att vi får resurser för att arbeta lite mer professionellt med fästningen i framtiden och då har möjlighet att visa upp hela Hemsö fästning. Då får Du, kära besökare, räkna med en heldag på Hemsön och själv välja en guidad tur eller på egen hand vandra omkring i fästningen.

Epilog

Det fungerar i Oxelösund, Göteborg och Härnösand. Varför ska det vara så svårt att få igång verksamheten i Karlskrona. Anläggningarna finns på Aspö, dit man kommer med vägfärja. På ön finns restaurang- och kaféer. Drottningkärs kastell, som är grunden för svenskt kustförsvar, finns också på ön. Museet för rörligt kustartilleri lockar redan många besökare och trycket att visa anläggningarna är stort. Det finns en uppenbar risk, att Ellenabbsfortet "går under", om inte det görs någonting, helst nyss.

Så berörda intressenter, GÖR NÅGOT! Vi håller på att förlora ett kulturarv, som omfattar 1900-talets båda världskrig och det Kalla kriget.

Olle Melin

Militär skaldekonst – Gustav Karlsson Valles

Han gick här och frös precis som vi, precis som vi, ett stort geni.

Orden är naturligtvis Nils Ferlins, som exponerar sin vanliga mångtydlighet. Men orden skulle kunna passa in på en av våra lokala diktarförmågor, KA 2:s egen huslyriker Gustav Karlsson. I årtatal har vi kunnat glädja oss åt hans diktarkonst. Knappast några Kustposten har utkommit, utan en dikt av Gustav, ibland vemodiga, känslamma, ibland burleskt beskrivande.

Till de förra hör definitivt dikten *Almöminne*, som ger en återblick till ungdomens dagar och till en plats, där allt är avslutat. Den talar också om för den unge läsaren, att krigstidens militärliv hade sina lyckostunder och den tidens befäl unnade sina ungdomar lite avkoppling från drill och hårda övningar.

Almöminne

Vinden svepte kallt
från västra fjärden
över Almölandet
i vårdagjämningen

Efter decennier
gick jag åter
mellan minskolans
röda trähus

där livet lekte
i lätta dagar
och blev till minnen
om glada år

än klingade toner
ur dragspelsstunder
valsen av längtan
om älven i månsken

Där dansbanan låg
växte unga björkar
Marken mindes leken
ljumma ljusa nätter

I träden susade sången
om somrarnas minnen
”I love you
for sentimal reasons”

Beredskapstiden var en prövning för svenska folket och särskilt för dem, som låg inkallade. 1942 var året. Då krigslyckan vände och förhoppningar skapades, förhoppningar om slut på eländet och om fred på vår jord. Knappast någon beskrivning av detta år kan bättre tolka stämningläget än Gustavs lilla dikt *Så var ett år*.

Så var ett år

Nittonhundra-
fyrtiotvå
Någonstans
Hemifrån
Grå baracker
Stålvåldsvinter
Taggträdsrostig
världskrigsvår
Avant de mourir
Blodig sommar
Häggrekord
Löven dalade
Godnattsvalstrött

Gustav Karlsson tillhör de tystlåtna och har nog aldrig känt någon lust att mästra sina medmänniskor. Men en liten uppmaning ger han oss alla i sin dikt *Lyriken*; se inte bara till det materiella, det finns något annat också, något som kan ge tillfredsställelse och berika oss. Kanske något som kan ge mening åt vår stund på jorden.

Lyriken

Lyriken är en skön syntes
av kärlek och natur och död
som av Guds nåd till människor ges
som komplement till dagens bröd

Så sköt ditt värv och var förnöjd
och åt ditt bröd vid hemmets bord
men lyft dig över jordens höjd
till lyrans klang och diktens ord

Gustav förstår att tolka det förgångna, det som en gång varit. Nu får ju allt detta en extra tyngd, nu när allt är borta för alltid. Inga unga grabbar går omkring bland minskolans röda trähus, men vinden finns ju där förstås, den blåser som alltid – kallt från västra fjärden in över Almölandet.

Kjell Silverbark

Grisen 2005

Till KA 2 traditioner hör Subalternkårens Lillejul, som startade 1943 på mässen Gräsvik. Här hade de yngre officerarna sin årliga chans att häckla sina äldre kollegor i diverse spex och upptåg. Lillejul inleddes alltid med "En fågel", d.v.s. drink, fortsatte med "Grisen", som helst skulle framföras på dikt, därefter följde i tur och ordning ringdans, julbord, Lucia och Tomte med julklappar. Traditionen lever vidare trots KA 2 nedläggning. 2005 var festen förlagd till Sjöofficersmässen och som ett litet smakprov återger Kustposten Krister Wictorssons ode till Grisen.

Till flydda tider återgår min tanke än så gärna,
till Gräsvik och Rosenholm och Lillejul med lucia och välbesmyckad tärna.

Då fanns det förmågor som gjort blamager
och hela skaran vred sig med skrattgrimaser.
Nu har Karlskrona på kustartillerister gått i sin,
och i stället för en ung subaltern
med allvarsam min,
skall nu Grisen framföras av ett gammalt svin.

Nu är det ej lokala lustigheter utan rena allvaret,
vi måste lyfta blicken och skåda hela försvaret.

En officer skall ha god etik och präglas av en oförvitlig vandel
då är det väl fan till general att torska för hustrumisshandel.

Det visade sig även att en överste i Halmstad inte dög,
han slet kläderna av en kadett bara för att han var hög.

Uppåt genom sfärerna det bär till självaste försvarsministersossen
hon som ville bygga förarlösa flygplan tillsammans med fransossen.
På denna pilotbefriade vehikel
är det vissa som inte vill satsa ett nickel.
Jag är rädd att det bara blir skit.
Tack för det miljöpartit.

Och ÖB som anslagssparat kosing hela 2004
för vilken han ville göra materielinköp så dyra.
Sedan när hela Syrénen stod i blom
slutade även det i en j-a bom.
Av pengapåsen fick han inte en bit.
Tack för det vänsterpartit.

Och på Rindö har Amf 1 slutat härja
ett enda beslut, sen drog dom till Berga.
När de väl där har kommit i lann
så ska de väl styras av en före detta högbåtsman.

Jag tror de flesta är bakom flötet
varför annars flytta bassäk till Götet.
Så han styr inte allt den fete sossen,
Men än är det liv i den gamle Göteborgsbossen.

Ytterligare ett bottennapp,
försvarets stolta vapen skall ändras till en knapp.

Hur det än går med moral, pengar, flytt och en ny logga,
lär vi väl få besked när ÖB börjar blogga.

Nedläggningar, minskningar och flytt,
visst vore det välgörande att få höra något nytt.
Tänk om ÖB sin lilla rest lyckas ena,
då kan vi hyra in hela rasket i Rosenholms Arena.

Rikets överbefälhavare på förbandsbesök

Under perioden oktober 2005 till februari 2006 har rikets överbefälhavare, general Håkan Syrén, gjort en rundresa till landets samtliga förband. Besöken har varit startskottet för en serie aktiviteter på temat "Vägen framåt" och syftar på Försvarsmaktens fortsatta omställning till ett insatsförsvaret. Över fyrtio platser har besökts.

Den 10 februari var turen kommen till Karlskrona som en av de sista garnisonsstäderna i turnén. Inför en fullsatt Östersjöhall vid två föreställningar informerade Håkan Syrén all personal i garnisonen, såväl anställda som värnpliktiga.

ÖB pekade under genomgången på fyra områden, som nu "planteras" i Försvarsmaktens personal, nämligen:

- Försvarsmaktens värdegrund
- Försvarsmaktens vision
- Försvarsmaktens verksamhetsidé
- Försvarsmaktens strategiska mål

ÖB framhöll vidare med skarpa Försvarsmaktens internationella åtaganden i det nya insatsförsvaret. Inte vid något tillfälle uppehöll han sig vid försvarsgrenarna, men betonade att vi har korvetter, ubåtar, minröjningsförband och amfibiestridskraftar i de internationella styrkeregistren.

Han redogjorde också för behovet av ett nytt personalförsörjningssystem för såväl anställda som värnpliktiga. För en yrkesofficer skulle detta betyda, att många kommer att "växlas ut" civilt bl.a. för att få en passande åldersstruktur för de kommande uppdragen. För de värnpliktiga innebär förändringen, att grundutbildningen indelas i tre terminer, där den tredje är frivillig och där soldaterna erbjuds kontrakt på utlandstjänst. Detta sista gäller dock inte flottans personal, där endast två terminer genomförs.

Parallellt med förbandsbesöken genomförs ett projekt om Försvarsmaktens värdegrund. Detta projekt genomförs som ett gemensamt projekt mellan Försvarsmakten och de fackliga organisationerna. En enkät har utsänts till cirka 2000 personer och svarsfrekvensen har varit 69%. Till detta kommer, att 250 djupintervjuer gjorts. Dessa två moment har resulterat i 7 000 sidor text, som sedan analyserats och integrerats i den statistiska analysen.

Forskningsledare Bi Puranen har tillsammans med Försvarsmaktens projektledare Inger Svensson och de fackliga organisationernas utvecklingsgrupp varit ansvariga för projektet.

De centrala begreppen i **Försvarsmaktens värdegrund** är

- *Öppenhet – samarbeta, vara ärlig, visa förtroende*
- *Resultat – skapa, leverera, vara tydlig*
- *Ansvar – Ge, ta, utkräva*

Detta ger ledordet ÖRA!

Överbefälhavaren Håkan Syrén under presskonferensen tillsammans med marinbaschefen Lennart Månsson

Försvarsmaktens verksamhetsidé

- *Försvarsmakten är genom sin förmåga att utföra väpnad strid Sveriges yttersta säkerhetspolitiska instrument*
- *Försvarsmakten är därför ständigt beredd att genomföra internationella insatser och hävda Sveriges nationella integritet samt att stödja det svenska samhället vid större kriser*
- *För att Sverige ska kunna bibehålla sin säkerhetspolitiska handlingsfrihet utvecklar Försvarsmakten kontinuerligt förmågor, som kan möta framtida krav*

Försvarsmaktens vision

- *Vi har ständigt välutbildade förband, rustade för strid och redo att snabbt sättas in i olika konfliktområden och krisituationer såväl nationellt som internationellt*
- *Vi är uppskattade för vår förmåga till fredsskapande insatser*
- *Vi respekterar individen och tillvaratar människors kompetens. Våra olikheter är en styrka, som bidrar till vår effektivitet*
- *Vi är internationellt efterfrågade, eftersom vi bidrar med effektiva och yrkesskickliga förband med hög interoperabilitet*

Försvarsmaktens prioriterade strategiska mål

- *Omedelbart användbara insatsförband som löser nationella och internationella uppgifter*
- *Personalförsörjning med insatsförsvaret i fokus*
- *Effektivare samverkan med övriga försvarsmyndigheter med insatsförsvaret i fokus*
- *Gemensam värdegrund – EN försvarsmakt*

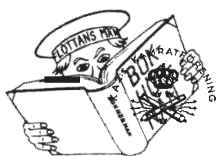
Det finns anledning att återkomma i detta ämne i kommande nummer av tidskriften. Högkvarteret ger i frågan ut en serie häften, som kan erhållas från Högkvarteret.

Första häftet ser Du på bild.

Olle Melin

Överbefälhavaren Håkan Syrén och marininspektören Anders Grenstad. Med på bild är också Marinbasens webmaster Carolina Lorentzson

I anslutning till julen och strax därefter har ett stort antal böcker utkommit, böcker som jag tror kan intressera tidningens läsare. På annan plats recenseras Emil Svenssons bok "Under den fridfulla ytan" och här nedan görs ett kort presentation av övriga intressanta verk.

Soldat och general under Kalla kriget

är titeln på Carl Björemans memoarer. Carl Björemans startade sin militära bana vid Livgrenadjärregementet (I 4) 1941 och gick i pension som general och Militärbefälhavare för Södra militärområdet 1988. Han har upplevt såväl försvarets "guldålder" fram till mitten av 1960-talet som dess begynnande

nedgång under 1980-talet. Boken är delvis en vidräkning med den svenska försvarspolitik under senare delen av hans bana, men också ett stycke intressant nutidshistoria skriven med en stor skicklighet.

Boken ges ut av svenskt Militärhistoriskt bibliotek.

Lusitanias undergång. Atlanten 1915

Nu har han slagit till igen – Claes-Göran Wetterholm – fartygshistoriker med tidigare utgåvor som *Titanic* och *Dödens hav – Östersjön 1945*. Den här gången handlar det om *Lusitania*, som sänktes av en tysk ubåt den 7 maj 1915, varvid nästan 1200 människor om-

kom. *Lusitania*, som hade mer än etthundra amerikanare ombord, var en bidragande orsak till att president Wilson beslutade, att USA skulle delta i kriget på de allierades sida och därvid kom att bidra till, att Tyskland och axelmakterna förlorade Första världskriget.

Som vanligt, när Wetterholm är författare, tar han med oss på ett hissnande äventyr, samtidigt som han med sitt historiska kunnande ger en rättvisande bild av händelseförloppet.

Boken ges ut på Prisma förlag.

Loggboken. Från kust och hav 2005

Lagom till jul kom fjärde årgången av "Loggboken. Från kust och hav 2005", denna gång med tema Roslagen. Claes-Göran Dahl har

på sedvanligt sätt beskrivet stora och små händelser inom såväl den civila som militära verksamheten med tonvikt på just Roslagen. Som vanligt är boken en intressant sammanställning av händelser till sjöss och händelser i land med sikte på sjön.

Boken kan beställas genom att sätta in 220 kr inkl porto till plusgiro 653427-5, CGD/Canopus.

Sjöofficer för hundra år sedan

Forum Navales skriftserie (Sjöhistoriska samfundet) nr 14 handlar om sjöofficersyrket för hundra år sedan. Författare är Otto von Fieandt, som i boken sammanställt sin fars, kommandörkaptenen Govert

von Fieands dagboksanteckningar. Govert von Fieandt avlade sin officersexamen år 1900 och därför skiljer sig hans utbildning och tjänstgöring avsevärt från dagens sjöofficersliv. Unionsupplösningen och neutralitetsvakten under Första världskriget har sin givna plats liksom sjö- och landkommenderingar. von Fieandt avgick med pension 1934 och var då platschef på Nya Varvet i Göteborg.

Boken ges ut av Axel Abrahamsons förlag i Karlskrona

Marinmuseum. Årsbok 2005

Marinmusei årsbok för 2005 är en samling av uppsatser med marin beröring. *HMS Balders* sista långresa, Flottans underrättelsetjänst 1887-1914, Den svenska marinen och unionskrisen är några exempel på bokens innehåll. Undertecknad, som är redaktör för årsboken, har

bidragit med en artikel om Militärmusik i Blekinge och om den blivande befästningsparken på Aspö i Karlskrona skärgård. Riksordförande Flottans Män gör en kort framställning med anledning av förbundets 70-åriga tillvaro.

Boken ges ut av Axel Abrahamsons förlag.

Från Vikingahär till Pansarbrigad.

Christianstad

Kamratföreningen Norra skåningar i Kristianstad har utkommit med sin

årsbok, som behandlar Kristianstads militära historia från 1614 till den 31 december 2001, då all militär verksamhet upphörde i staden. Ja, boken beskriver också tiden före Kristianstads grundande ända från 11000-talet före Kristus. Alf Lannerbäck har med förnämliga teckningar illustrerat boken och kring dessa teckningar skildras historien.

Boken ges ut av Kamratföreningen Norra Skåningar.

Östersjöns okända öar

24 öar i Östersjön beskrivs i denna bok av Owe Nodmar, blekingebo med många strängar på sin lyra. Det blir en lite annorlunda beskrivning av öar, som inte alltid finns i folks medvetande. Öar i Polen, Tyskland, Danmark, Sverige, Finland,

Ryssland, Estland och Litauen finns beskrivna i boken. Min egen favoritö i Östersjön, Christiansö, har sin givna plats liksom Skeppsholmen, känd av alla med marin anknytning. Runö i Rigabukten är en annan intressant ö. Den hade svensk befolkning till slutet av Andra världskriget, då så gott som samtliga invånare evakuerades till Sverige. Ett rikt bildmaterial förhöjer avsevärt värdet av boken.

Boken ges ut på författarens eget förlag.

Från kustartilleri till amfibie på Västkusten

Minnesboken över f.d. KA 4 och f.d. Amf 4 har kommit ut på nyåret. Boken beskriver översiktligt kustartilleriet från 1942 och mer i detalj amfibiekåren från

år 2000. En stor del av boken ägnas åt kampen för överlevnad. KA 4 var ju hotat många gånger. Boken bjuder på en mycket intressant läsning och det som är aktuellt idag är ju snart historia.

Boken har ett rikt bildmaterial med så gott som samtliga bilder i färg, vilket avsevärt förhöjer värdet. Boken har tillkommit med välvilligt stöd från Föreningen för Göteborgs försvar och redaktionssekreterare har varit Lennart Hammarstrand, reservofficer och informationschef vid det som återstår av Amf 4. I redaktionen har ingått ett antal f.d. och nuvarande officerare vid KA 4 och Amf 4, vilka bidragit med bokens olika kapitel.

Boken ges ut av Göteborgs Garnisons Kamratförening, från vilken man kan beställa exemplar.

Avslutningsvis några böcker utgivna av Varvshistoriska föreningarna i Malmö och Karlskrona **Kockums med våra egna ord** Kockums varv i Malmö har byggt många fartyg till den svenska flottan, men har också som producenter av fartyg till den civila sjöfarten och varit ett av världens största varv. Minnet

från dessa år lever kvar i Varvshistoriska föreningen i Malmö och dessa har nu i samarbete med Malmö stadsarkiv gett ut boken "Kockums med våra egna ord. Här finns kapitel skrivna av de flesta yrkeskategorier, som förekom vid varvet. Människor på golvet, arbetsledare, ingenjörer, tjänstemän och fackliga representanter berättar på ett ingående sätt om sina upplevelser och om den stora arbetsplats, som en gång dominerade Malmö. Det här är verkligen spännande läsning.

Boken ges ut av Malmö stadsarkiv.

Repslageriet på Lindholmen – en svunnen industriepok i Karlskrona

Detta är en av Varvshistoriska föreningens i Karlskrona publikationer för år 2005. Byggnaderna på Lindholmen knutna till repslageriet beskrivs självklart liksom arbetsprocedurerna.

En av de sista repslagarna på varvet, Lennart Pettersson, berättar och facktermerna i repslagarens vardag finns dokumenterade. Författare är Tommy Svanberg, pensionerad byggnadsingenjör vid marinen i Karlskrona och med ett oerhört intresse av varvets historia.

Västerudden

Västerudden är en stadsdel i Karlskrona, som framför allt varit förknippad med bostäder för varvsarbetare. Den äldsta bebyggelsen var från tiden för Karlskronas

grundande 1680. I samband med Örlogsvarvets övergång till det civila Karlskronavarvet 1961, påbörjades en omfattande rivning av de gamla arbetarkvarteren för att möjliggöra bl.a. byggandet av varvets stora skrovhall. I ett bildhäfte beskriver undertecknad det Västerudden, som var.

De sistnämnda böckerna kan beställas från Varvshistoriska föreningen i Karlskrona.

Olle Melin

Under den fridfulla ytan

Författare: Emil Svensson
 Förlag: Marinlitteraturföreningen
 Försvarshögskolan
 Box 27805
 11593 Stockholm
 ISBN: 91 85944-09-2

Så har den då kommit – dåvarande kommandören Emil Svenssons bok om en av de största säkerhetspolitiska händelserna i Sveriges under Det Kalla Kriget - den främmande undervattensverksamheten. Denna verksamhet fick ju ett tydligt ansikte i samband med att U 137 gick på

grund utanför Karlskrona 1981.

Emil Svensson torde vara den som i Sverige är och har varit den bäst insatte svensken i denna verksamhet. Han knöts tidigt till den analysavdelning, som Försvarsmakten skapade 1981. Han var under U 137 en av de förhållsledare och analysmedarbetare, som tillsattes. Emil Svensson har kommit att under sin karriär inom Flottan ägna stor del av sitt liv i denna verksamhet. Han har varit med i analysarbetet, utredningsarbetet, han har varit förbandschef till sjöss och själv medverkat i jakten på främmande undervattensverksamhet, han har biträtt Sveriges regering i sitt arbete att skapa insikt i verksamheten, han har medverkat och genomfört överläggningar med ryska politiker och sjöofficerare. Ja han kan nog allt. Och ändå berättar han nog inte allt heller. Det kan ju ligga någon

sekretessbegränsning vid presentationen av bokens innehåll, men han lägger också sina egna begränsningar, genom att han inte tar upp händelser, till vilka han inte har tre oberoende källor som grund.

Det blev nog ett uppvaknade 1981 för Sverige, att dylik verksamhet förekom. Nu kan man nog förstå, att denna verksamhet hade förekommit tidigare, men man hade i staber då aldrig kunnat tänka sig, att stora ubåtar opererade på svenska vatten. Efter 1981 får vi följa händelserna och incidenter i Hårsfjärden, Karlskrona, Häveringe, Kappelhamnsviken m.fl. platser.

Vi får i boken klart för oss, liksom i många utredningar och samtal, att det inte går att bortförklara dessa händelser. Ett antal incidenter är klockrena.

Emil Svensson låter oss följa med vid diskussionerna med ryssarna och mötet mellan väst och ost-kulturer i sättet att argumentera och dra logiska slutsatser. Det var inte alltid lätt för ryssen. Han hade ju att företräda, det hans ledare så bestämde och inte alltid det som logiskt resonades fram vid förhandlingsbordet. Han kom i många fall att måla in sig själv i hörn. Vi får också se Emil Svensson syn på Försvarsmakten i sin helhet, i hur att behandla denna svenska säkerhetspolitiska brännheta fråga. I 1972-års försvarsbeslut togs den svenska ubåtsjaktförmågan bort som en kunskap i svenska flottan. Marinen försökte, när incidenterna startade, att med små och gamla kunskaper lösa ubåtsjaktuppgifterna. Resten av Försvarsmakten var inte så begejstrade. Man talade om budgetubåtar och ville inte omfördela några som helst medel för att lösa bristerna. Kanske 150 års fred har satt sina märken och medfört ovana att handskas med fientlig verksamhet, Glöm inte att flottan hade av regeringen tillstånd till skarpa vapeninsatser mot främmande ubåtar på svenskt vatten. Det var också lite trögt i stabsarbetet. Det var många generaler, som lade större vikt vid, att stabsarbetet var fulländat i språk och form än att agera. Under tiden detta stabsarbete pågick, fortsatte ju angriparens operation utan motverkan. En del generaler från denna period bör nog huka sig lite.

Boken är uppbyggd med en del, där författaren låter läsaren följa med på en av honom beskriven främmande undervattensoperation mot Sverige och lite om svenska åtgärder. Sedan följer en redovisning av många av stora och små händelser för sedan avslutas med referat av analysarbetet och utredningsarbetet i Sverige och utomlands. Emil Svensson passar också på att bemöta vissa tidigare utgivna böcker i dessa ärenden.

Läs och begrunda. Visste alla invånare i Sverige, om vad som egentligen hände under denna period? Jag tror, att nu kan alla få svaret.

Rolf Edwardson

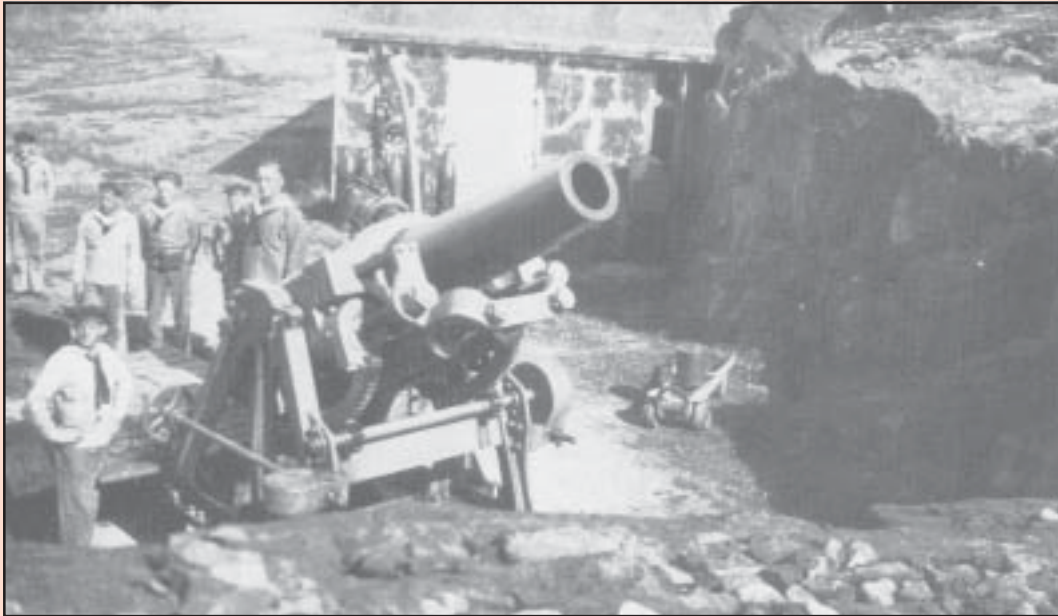
Emil Svensson Foto: Ulf Öberg

RÖRLIGA BLADET

Nr 1 - 2006

MUSEIFÖRENINGEN FÖR RÖRLIGT KUSTARTILLERI

Vår adress

KA 2 Museiföreningen för Rörligt Kustartilleri
Marinbasen
Box 527
371 23 KARLSKRONA

Adressändringar

Vid adressändring glöm inte att vi behöver den för att nå Dig med Rörliga Bladet m m

Redaktör

Sigvard Bengtsson

Att vara medlem

Vill Du bli medlem eller veta om vår förening, ring Sigvard Bengtsson tel 0455/33 60 20 eller Hans Willebrand tel 0480/ 33056

Medlemsavgifter

Vi har mycket humana medlemsavgifter:

- Årsavgift 20:-
- Ständig medlem 200:-

Vi uppskattar om Du hjälper föreningen med Ditt medlemskap, men behöver all ekonomisk hjälp och tackar i förhand för eventuell gåva

För att vi skall veta vem som betalt in pengar vill vi att Du meddelar namn och adress

Hans Willebrand tfn 0480 / 33056 eller
Sigvard Bengtsson tfn 0455 / 33 60 20

Inbetalning av medlemsavgifter

Föreningen har öppnat ett bankkonto där medlemsavgifter samt eventuella gåvor kan sättas in.

Clearingnr = 1160 (Handelsbanken)

Kontonummer = 152 252 088

Adress: KA 2 Museiförening för Rörligt Kustartilleri
c/o Hans Willebrand

Gräsgärde 4327

338 96 Ljungbyholm

Innehåll

Kustartilleriet i Blekinge del 9

av **Jean-Carlos Dankwardt**

Museiföreningens årsmöte

Gåvor

Vi uppskattar om Du hjälper föreningen med Ditt medlemskap, men behöver all ekonomisk hjälp och tackar i förhand för eventuell gåva

Meddelande

Kamratträffarna på Militärhemmet i Karlskrona

fortsätter under 2006 med följande dagar, som är första tisdagen i varje månad:

4 april, 2 maj, 6 juni, 4 juli, 1 augusti, 5 september,

3 oktober, 7 november, 5 december.

Väl mött till kamratlig samvaro

Bild: 24 cm haubits vid batteri Stenbrottet på Tjurkö

Kustartilleriets materiella situation vid krigsutbrottet 1939.

av Jean-Carlos Danckwardt

Här följer en allmän översikt över det materiella läget vid krigsutbrottet.

Pjäser

1939 utgjordes kustartilleriets pjäsmateriel till största delen av äldre fartygspjäser (eldrör) som där så erfordrades försetts med nytt lavetage.

Rena kustartilleripjäser var sex 15 cm kanoner i pansartorn från början av 1900-talet som stått uppställda dels på Rindö vid Vaxholm, dels på Oscar II:s fort i Göteborg.

30,5 cm haubits klar för eldgivning

Ur skyddssynpunkt var dessa pjäser ”moderna” medan deras skottvidd och eldhastighet inte helt uppfyllde moderna krav. 12 cm kanoner av samma typ fanns dels på V Hästholmens fort i Karlskrona, dels på Byviksfortet vid Oscar-Fredriksborg. Även dessa pjäser hade sina svagheter. De var dessutom uppställda i ”fortgruppering” med små pjäsluckor. Byvikspjäserna flyttades 1940 till Lindö i Norrtälje-trakten och gavs då en mera tidsenlig gruppering.

Bland de svåra batterierna hade 30,5 cm haubitsarna godtagbara prestanda och relativt modern ammunition varför de kunde bibehållas i krigsorganisationen. Ett batteri flyttades 1940 från Torsborg på Värmdö till Ryssjön vid Karlshamn där en ur skyddssynpunkt modern gruppering och bra skydd kunde erhållas.

Genom att utnyttja 21 cm eldrör från utrangerade eller vid sekelskiftet moderniserade pansarskepp och förse dessa eldrör med moderna vallavettage kunde tre batterier påbörjas 1937-1938, ett inom VF (Hamnskär), ett på Gotland (Hultungs) och ett i

Karlskrona (Öppensjär). Dessa batterier var klara 1939-40 och bildade kustartilleriets ”tunga kärna” under kriget.

15 cm eldrör från utrangerade pansarskepp försågs på samma sätt med kustartillerilavettage modern konstruktion och härigenom kunde sju batterier inledningsvis om två pjäser anläggas. Dessa batterier stod klara 1939-40 och kompletterades 1940-41 med en tredje pjäs.

Med utnyttjande av befintliga 12 cm kanoner m/94, främst uppställda i inre försvarslinjer, men också från utrangerade fartyg, anlades ett antal 12 cm batterier t ex vid Ystad, Slite och på Galtö.

Vid krigsutbrottet kunde svenska staten beslagta under tillverkning för utländska kunder i Bofors befintliga 15 cm kanoner av ”kustartillerityp”. Dessa pjäser kunde nu utnyttjas till ett antal moderna Ka-batterier på Roten (VF), Tjurkö (KF) och Björkö (ÅF). Pjäserna gavs modellbeteckningen M/40 och M/40B. De var avsedda för Polen, Holland och Siam.

Anläggande av de ca 60-talet lätta batterierna under de första krigsåren möjliggjordes av den stora tillgången på 57 mm kanoner av olika modeller bl.a. M/89, M/89B, M/99 och M/95.

Till en början uppställdes 57 mm pjäserna i öppna värn men 1940 började täckta värn uppföra i flertalet batterier. Pjäserna var i relativt gott skick men hade skjutit åtskilliga 100 skott per pjäs.

Ett stort antal rörliga 57 mm kanoner (M/95) uppställdes till en början i splitterskydd men de flesta försågs undan för undan med fasta lavetage (kassematlavetage) i täckta värn.

Inga moderna lätta sjöfrontskanoner för kustartilleriändamål hade planerats och ingen tillverkning ägde rum vid Bofors. Den enda tillverkning av lätta pjäser som ägde rum vid Bofors under kriget var 10,5 cm och 7,5 cm lv-

kanoner samt 40 mm lvautomatkanon M/36 och M/39, samt 20 mm lvautomatkanoner. Samtliga dessa kanoner användes för luftvärnsuppgifter.

I Bofors leveransförteckningar för åren 1938-1939 kan man läsa om beställda och levererade kustartilleripjäser.

21 cm vallavettage - fyra st beställda 1937-1938 levererade 1938-1939

15 cm vallavettage - sju st levererade 1938

15 cm kanon M/40 - tolv st levererade 1940

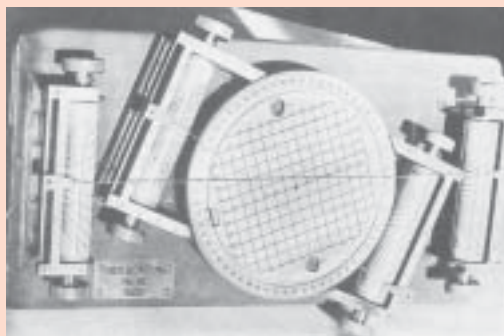
75 mm lvkanon - beställda oktober 1936 levererade oktober 1938

40 mm lvkanon - tolv st levererade febr – mars 1939

12 cm kanon M/94 - ombyggnad, sex st levererade juni 1939 - febr 1940.

I fråga om rörligt medelsvårt artilleri hade 1938 beställts nya 15 cm kanoner m/37 för att ersätta de för sjömålsuppgifter olämpliga 15 cm haubits M719 och ett antal 10,5 cm batterier.

1942 kunde från Skodaverken i Tjeckoslovakien inköpas nio st 21 cm rörliga långskjutande kanoner M742 av hög kvalitet och med goda prestanda.

Observationsbord

Räkneinstrument m/39 till kort vågbas

En modern vågbasinstrumentering med ”kort mätbas” (några hundra meter) och räkneinstrument (M/39) hade tagits fram och hade just beställts i ganska stort antal. Först under 1940 och 1941 kunde dock de svåra och medelsvåra batterierna förses med denna utrustning. Skjutbord saknades på många batterier och dessa fick inskränka sig till enklare skjutmetoder och ”hemgjorda” skjutbord (I. och II. riktsättet). Kraven på goda tråd- och radioförbindelser ökade när nya mätstationer tog i bruk.

Telefonapparat m/1908

Eldledningsmateriel

Vid krigsutbrottet utgjordes eldledningsmateriel vid våra svåra och medelsvåra sjöbatterier av lodbas- och inbasavståndsmätare, skjutbord, korrektionsbord för sidsättning och uppsättning.

längd och sidkorrektörer, observationsbord och vindtavlor.

Splatsutrustningen var delvis av äldre modell men nya korrektionsbord (M/38) var under anskaffning. Antalet moderna avståndsmätare var helt otillräckligt och stora beställningar måste läggas ut. Denna materiel kunde inte levereras förrän in på 1940 och 1941 varför många mätstationer fick tilldelas äldre mätinstrument av koincidenttyp.

Sambandsmateriel

Vid krigsutbrottet var trådförbindelserna såväl inom fästningarna som inom batterierna dåligt utbyggda, i dåligt skick eller obefintliga. Ett intensivt arbete inleddes därför 1939 för att förse de stridande förbanden med trådförbindelser.

Tillgången på moderna telefoner (M/37) var helt otillfredsställande och på många håll hade man endast gamla telefoner (M/08) att tillgå. Inom de gamla fortens utnyttjades fortfarande talrör. Eldledningstelefonats

saknades också liksom växlar av olika slag. Provisorier och uppfinningsförmåga fick ofta tillgripas.

Under 1942 hade man dock inom fästningarna lyckats bygga ut ett ganska bra trådnät.

Radiostationer saknades nästa helt vid krigsutbrottet vid flertalet mätstationer och batterier. UK-materielen för elledning var gammal och otillförlitlig. Skydd mot störning saknades helt.

Minmateriel

Mineringarna vid kustartilleriet indelades 1939 i freds- och krigsmineringar. Endast ett litet antal mineringar var fredslagda, huvudsakligen i "inre farleder", såsom i Kungsdjupet vid Karlskrona. Minmaterielen utgjordes huvudsakligen av minor från sekelskiftet med tunga kabelsystem, armerade kablar och tunga skarvlådor.

Minstationsutrustningarna utgjordes av enkla kopplingsplintar och strömbrytare. 1939 hade nyare modeller av denna utrustning börjat installeras med modellår 1939 och 1940.

Minorna utgjordes då av bottenminor och flytminor av järnplåt med troylladdning samt självsänkande "handminor" med laddning av "vått" bomullskrut. Laddningsvikten var i regel 80 kg upp till 200 kg och 90 kg i bottenminorna och de tyngre flytminorna. En tyngre flytmina var 200 kg mina M/14 och 300 kg mina M/14. Vanligt förekommande var 50 kg mina M/08, 80 kg mina M/00 och M/01. Under krigsåren tillkom minor med modellbeteckningen "K1" osv. Lättare gummikablar började då även att användas samt skarvlådor med proppkontakter. Periskop började införas 1942. Härigenom kunde skyddet förbättras. 1944 började avståndsminor att användas.

Genom 1942 års försvarsbeslut föreskrevs att alla kustartilleriets mineringar skulle vara kontrollerbara.

Minutläggare

Båtmateriel

Vid krigsutbrottet disponerade kustartilleriet sju minutläggare, varav tre var byggda före sekelskiftet, två 1904-05, en 1912 och en 1939 (Mul 10). Dessutom fanns sju äldre vedettbåtar (1902-1909), 13 A-slupar, 16 B-slupar (motsv). Under kriget inköptes fyra f d norsk valfångstfartyg och byggdes om till vedettbåtarna Harpun, Granat, Krut och Kanon.

Härtill kom ett antal äldre kommunikationsbåtar (t.ex. Bore och Rindö), samt ett stort

Bore

antal hjälpfartyg och transportfartyg som uttogs eller inhyrdes.

Personlig utrustning

Vid samtliga fästningar fanns det stora brister i den personliga utrustningen. Uniformer saknades t ex för delar av ersättningspersonalen och vid nyuppsatta förband förelåg 1939 också brister.

Genom lån från armén kunde dock inryckande personal förses med beklädnad t ex på Gotland. I fråga om vinterutrustning var läget också dåligt och även här skedde lån från armén.

Gasmasker saknades till huvuddelen av personalen inom många förband. Dessa brister kunde täckas först under 1940-41.

Vinterutrustad kustartillerist 1939

Kustartilleriofficerarnas fältuniform 1939, en blandning av olika plagg

Även i fråga om handvapen förelåg brister. Detta gällde särskilt kulsprutepistoler. Äldre, flottan tillhöriga karbiner, utdelades i stället för gevär m/96 bl a till tross- och underhållspersonal. Även här tvingades man låna från armén

En stor del av utrustningsbehovet med intendenturmateriel t ex köksutrustning och serviseffekter saknades 1939. Sådan materiel fick därför inhandlas på orten. På Gotland fanns inte sådan materiel överhuvudtaget att köpa och måste anskaffas från fastlandet

Kustartilleriets beredskap i stort

De inkallelse- och krigsplaceringsystem som gällde hösten 1939 var i princip detsamma som utnyttjades vid den allmänna mobiliseringen 1914. Stambefälet var genom regementschefens försorg placerade till förband och befattning medan de värnpliktiga årsklassvis endast var fördelade till respektive kompani. Man hade i stora drag uppgifter på antalet av de olika utbildningskategorierna som ingick i en årsklass. Allt arbete med placering skedde manuellt.

Inkallelserna gjordes genom de 1939 ännu fungerande rullföringsbefälharna, som handhade dåtidens värnpliktsärenden och fördelning av värnpliktiga.

Vid kort varsel kunde de värnpliktiga endast inkallas årsklassvis och var då fördelade till enskilda förband. Till regementet anlände således på en gång en stor samling värnpliktiga som först måste fördelas på resp kompani, där sedan inmönstring o s v skedde. Ingångsvärden för fördelningen fanns i in-skrivningsboken eller krigstjänstgöringsorder där inställeplatsen fanns angiven. Den personliga utrustningen förvarades oftast vid depån.

Någon selektiv inkallelse av ett visst förband eller en viss utbildningskategori var inte möjlig utan stor fördröjning.

Vid ankomsten till inställeplatsen förlades personalen i tillgängliga utrymmen i kasernerna, i gymnastiksalar, logement o s v provisoriskt intill de fördelats till krigsförband och dessas befäl hade tagit hand om dem.

Transporter till krigsförbanden var i regel förberedda genom kontrakt om inhyrning av bussar, båtar o.s.v.

Några större problem med vapenvägrare torde man inte haft 1939. Sjuka avfördes dock redan vid inmönstringen och besiktigades av läkare och hemförlovades därefter.

Den 26 augusti 1939, d s v efter den tysk-ryska pakten den 23 augusti vidtog förberedande beredskapsåtgärder av CM i samråd med C Fst. Detta resulterade i en generalorder (748/39) angående inkallelse av värnpliktiga vid KA omfattande:

- a) 1937 års klass uttagna till krigstjänst.
- b) A- och B-klassare av 1930 och 1929 års klass
- c) Ersättningsreserven i yrkestjänst av 1937 års klass samt personaldepå, övergångsstat, reservstat och i reserven i den utsträckning tjänsten krävde.

Terminslönebok

Lördagen den 26 augusti 1939 beslöt även regeringen att åtgärder enligt det militära försvarsberedskapsdirektivet av den 10 februari 1939, det vill säga "Förstärkt Försvarsberedskap", omedelbart skulle genomföras. Regeringen medgav även att Älvsborgs fästning skulle rustas och att batteri Ystad skulle bemannas. Härför skulle värnpliktiga i kustartilleritjänst tillhörande 1937 års klass och två åldersgrupper klass A och klass B få inkallas. Personal från KA 2 skulle tillföras Älvsborgs fästning och med den 31 augusti successivt allt efter rustningsarbetenas fortskridande.

Batteri Ystad skulle vara stridsberett den 1 september.

Verksamheten vid skolor och kurser avbröts. Säkerhetspiketerna skulle omedelbart "rycka ut" och bemanna batterier m m enligt plan med im tjänst varande personal. Inom Karlskrona fästning bemannades härvid i regel ett lätt batteri vid inloppen samt ett luftvärnsbatteri och dela av luftbevakningen. Flygspaning över södra Östersjön inleddes av flygvapnet. All permission drogs in.

Då kriget mellan Finland och Sovjetunionen utbröt i slutet av november 1939 inkallades ytterligare personal nämligen Klass A och B av årsklasserna 1926-1925 Övriga av årsklass 1931.

Ransoneringskort

Tidigare inkallade av årsklass 1932 blev kvarhållna i tjänst. Personalstyrkan vid hela KA var nu 10 500, det vill säga 60 % av tillgången..

Genom go 82/40 den 10 februari 1940 bemyndigades CM hemförlova och återkalla vpl klass A och B ur årsklasserna 1931 – 1938.

Den 9 oktober 1940 inkallades genom generalorder vpl i krigstjänst av årsklasserna 1932 – 1937. Styrkan vid KA var nu 14 000, d v s hela den "stridande personalen"

3 juni 1941 hempermitterades ca 2 000 man och i september 4 000 man. Styrkan vid hela KA var nu 8 000 man. Under 1942 hempermitterades ytterligare 3 000 man.

Beredskapen vid fästningarna varierade med hänsyn till krigsläget och årstiden. Även under de stränga krigsvintrarna var vissa nyckelförband i de ytter skärgårdsområdena och längs de viktigaste kustområdena t ex Skånekusten och Öresund bemannade. Vid icke bemannade förband kommanderades i regel vaktstyrkor för bevakning och underhåll av känslig materiel och förlägningsbaracker. Enheter ur under utbildning varande åldersklass och skolor förlades dessutom under vissa tider till icke bemannade batterier och förstärkte beredskapen.

Museiföreningen höll årsmöte

KA 2 Museiförening för rörligt artilleri höll sitt årsmöte den 11 februari i Modellsalen på Marinbasen.

Medlemsantalet i föreningen är cirka 150 och verksamheten under det gångna året har kretsat kring det nya museet på Aspö, som invigdes den 22 juni.

Kamratträffarna på Militärhemmet en gång i månaden har fortsatt och kommer att fortsätta.

Sigvard Bengtsson omvaldes till ordförande och i övrigt består styrelsen av:

Vice ordförande	Sven-Erill Bengtson
Sekreterare	Ingemar Persson
Kassör	Hans Willebrand
Ledamöter	Thomas Olsson
	Benny Larsson och
	Magnus Svensson
Suppleanter	Tommy Erlandsson och Rune Jansson

Efter årsmötesförhandlingarna höll Kjell Silverbark ett mycket intressant och uppskattat föredrag om Östersjön och länderna kring denna.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

En f.d. batterichef vid "Det rörliga", Åke Jeansson tillsammans med två veteraner, Gösta Olsson till vänster och Gunnar Antonsson, 90 år fyllda, till höger.

Kjell Silverbark, Rolf Fredriksson och ordföranden Sigvard Bengtsson vid kaffebordet

Försvarets Läroverk (FL) blev till genom ett försvarsbeslut 1942. Avsikten var att ge fast anställd och värnpliktig personal den allmänna skolutbildning, som erfordrades för att vinna anställning på aktiv stat till underofficer (realexamen eller motsvarande) eller officer (begränsad studentexamen) eller motsvarande civilmilitära beställningar. Till läroverket hörde ett kostnadsfritt internat för elever (logementsförläggning).

Genom försvarsbeslutet separerades underofficersskolans civila ämnen från de militära till det gemensamma försvarsläroverket. Detta fick till följd, att också marinens underofficersskolor 1946 centraliserades till en, Marinens underofficersskola (MUOS) på Berga. Samtidigt förlängdes den sammantagna tiden för underofficersutbildningen från två till tre år. Sista examen enligt det gamla systemet hölls 1945 och den första enligt det nya 1947.

I takt med utvecklingen påverkades även läroverket, som senare kom att benämnas Försvarets Gymnasieskola (FG). Denna lades ned 1982. Istället avkrävdes behörigheten, innan anställningen tog sin början.

Installering

Skolminnen från denna 40-åriga epok är givetvis skiftande. Mina härför sig från oktober 1946 till mitten av juni 1948.

Lördagseftermiddagen den 5 oktober anlände eleverna till Uppsala. Marinens elever anmälde sig för adjutanten på marinkompaniet. Då det var tillåtet att bo utanför internatet på egen bekostnad, uppsökte jag och mina kamrater vår nya bostad cirka 20 minuters gångväg mot Flottsund.

Värdinnan var änka efter en styckjunkare och hade ytterligare tre inneboende, två styrmän och en maskinist, som gick sista året på studentlinjen.

Lokalisering

Försvarets Läroverk lokaliserades till det nerlagda Kungl Upplands artilleriregemente i Uppsala, vilket uttraderats vid den stora regelementsödnen 1925, då alla krig avskaffades.

Sedan 1928 hade emellertid Arméns underofficersskola (AUS) varit förlagd hit. Den blev nu samlokaliserad med läroverket.

Regementets huvudbyggnad med sitt portvalv uppläts till internat. Här kom marinkompaniet att främst disponera den högre delen. Längs varje våning löpte den långa breda korridoren dit logementen mynnade ut. I mellanvåningens ändpunkter låg kompaniexpeditionen och kompanichefens expedition. I byggnaden inrymdes också fysik- och kemirum samt laboratorier.

Kasern etablissemanget låg i utkanten av Uppsala mot vägen till Stockholm. Mitt över gatan reste sig det nyuppförda läroverket. Byggnaden dominerad de då obebyggda fälten. Portalen kröntes med det pampiga "FÖRSVARETS LÄROVERK". De två övre våningarna upptogs av klassrum, medan de undre inrymde aula, bibliotek och rektorsexpedition.

Utbildningslinjer

Försvarets Läroverk var organiserat på fyra linjer, där studentlinjen (S) var treårig och övriga tvååriga. Reallinjen ® förde fram till fullständig realexamen och allmänna linjen (A) var i princip lik R-linjen, dock med avkall på tyska språket till förmån för bl.a. matematik. Linjen fanns övergångsvis och var valfri. Den upphörde så fort förbandens nya grundorganisation helt genomförts och syftade till att motsvara årskurs 1 i allmänt läroverk. Första årskursen vid Försvarets Läroverk kom därför att kallas för årskurs 2.

Den tekniska linjen (T) var avsedd för marinens maskin- och hantverksavdelningar. Linjen ledde fram till en avkortad realexamen med inbyggd teknisk linje. Linjen flyttades 1955 till Flottans skolor i Karlskrona för att komma nära Örlogsvärdet och dess tekniska kompetens. Där organiserades den som Marinens tekniska skola.

Elever

Marinkompaniet sattes upp 1944 och var nu 1946 fullt utbyggt med omkring 150 elever. Dessa kom från tre örlogsstationer och fem kustartilleriregementen. Flottans stampersonal var kontraktsbunden mellan fyra och fem år, som sedan kunde förlängas med ett år i taget. Antagna elever hade som regel fem års tjänst, varav två som furir.

Vid antagning till underofficersutbildning tecknades emellertid en ny förbindelse om att kvarstå ett år efter godkänd utbildning, eller om sådan inte genomgicks, två år efter examen från Försvarets Läroverk. Förbindelsen skall vägas mot, att utbildningen var kostnadsfri med full lön och naturaförmåner.

Övriga försvarsgrenar administrerades inom sina respektive armé- och flygkompanier, vars upptagningsområde omfattade 47

Arméns underofficersskola och Försvarets Läroverk i Uppsala, tidigare Kungl Upplands artilleriregemente

På Gamla Uppsala högar 1946

regementen och 19 flygflottiljer. Skolans hela samlade elevkår uppgick till omkring 400 underbefäl och enstaka underofficerare, s.k. långvägare.

Kompaniledning

Marinkompaniets första chef blev kapten Alvar Zacke. Han tillträdde 1944. Under sina tre år passade han på att läsa in en fil kand vid universitetet. Efter vårterminens slut 1947 blev han sekond på kryssaren Gotland, dit också första årets elever vid flottan medföljde under sommarexpeditionens besök vid franska, engelska och skotska hamnar.

Ställföreträdare var löjtnanten vid kustartilleriet Thorvald Emanuelsson. Han tyckte om att rida och fick också med sig ett par av våra kustartillerikamrater. Det blev emellertid inte bara promenadritter utan även hinderritt. Någon gång kom hästen intravande på kaserngården och en stund senare kom en omtumlad ryttare. Kompanichefen och ställföreträdaren ledde gymnastik och idrott med 7 timmar per vecka för varje årskurs.

Den administrativa delen ålåg flaggstyrman Pettersson, en sympatisk man från Karlskrona.

Lärarpersonal

Militärt sett stod Försvarets Läroverk under Chefen för Arméns underofficersskola och skolmässigt under en rektor, som vid denna tid hette Ternér. Han var major i arméns reserv. Rektorn ägnade sig helt åt skolans studieverksamhet.

Arméns underofficersskola hade tidigare haft 40 civila lärare (8 lektorer, 6 docenter, 10 adjunkter, 3 fil doktorer, 5 fil licentiater, 7 fil magistrar och en kyrkoherde) anställda på olika sätt. Nu fick de sin arbetsplats vid Försvarets Läroverk.

Lärarna var allmänt omtyckta. De titulerades alltid med doktor, medan eleverna titulerades med efternamn. Genom detta existerade en osynlig distans, även om tonen i övrigt var otvungen. Det skulle ta 20 år innan du-reformen började slå igenom inom försvaret på allvar.

Profiler

Vi hade samma lärare under båda årskurserna med enstaka undantag. En del av dem hade speciella egenskaper och färgstarka drag, som elever av någon outgrundlig anledning snart noterar.

Vår klasslärare var en trivsamt äldre gentleman med historia och svenska som huvudämne. Han kunde ibland lockas ur spåret till "antiken" eller "Fritiof Nilsson Piraten". Som berättare var han mycket underhållande. Resultatet blev emellertid längre självstudier. Till varje uppsatsskrivning fanns också ett historiskt ämne. De, som gissat rätt, kunde då slå två flugor i en smäll och få betyg i både svenska och historia.

Fysik- och kemiläraren var, tydligen med ålderns rätt, synnerligen frispråkig även mot rektorn och kunde vara ganska roande utom

för dem, som kom i skottgluggen. Han hade den förhörsmetoden att bita sig fast i elever, som inte kunde besvara frågan. Då gällde det att verkligen behärska ämnet för att komma ur ett sådant grepp, innan klockan ringde ut. Han drog sig inte för att hålla över på rasten.

Arbetsordning

Lektionerna pågick i 45 minuter med 10 minuters rast. De började kl 0745 och slutade kl 1700 med uppehåll för lunch (andra frukost) mellan kl 1115 och 1230.

Middag serverades kl 1700, varvid de, som var gifta, fick avhämta mat i kantiner för att äta i hemmen. Portionerna var väl tilltagna och maten bra. Familjerna bodde i närheten och hade lägenheter, som gick i arv mellan eleverna. Matkärnen återlämnade vid frukosten.

På fredagsmorgonen kl 0720 hade rektorn eller kompanichefen sin särskilda timme. Den dagen avslutades också med korum och framflyttad middag. Lördagslektionerna slutade kl 1505.

Avlämning med styrkebesked lämnades vid varje lektion av ordningsmannen, varvid eleverna stod upp. Läxförhör förekom i både muntlig och skriftlig form. Dessutom fanns slutskrivningar vid varje termin. Handuppräknings tillämpades inte, utan frågeställningar besvarades sittande efter tillsägelse.

I stället för sifferbetyg användes en sjugradig bokstavsskala. Slutbetyg angavs i verbala termer. Permission bifölls inte under lektionstid utan starka skäl och alltid efter skriftlig framställan till klassföreståndaren.

Klasserna omfattade 30-35 elever blandade från olika vapenslag. Ett visst manfall ägde rum under resans gång. Det gick emellertid att tentera, innan nästa årskurs började. Samma sak gällde för årskurs 3. Det var dock ingalunda problemfritt, eftersom tentamen gjordes i slutet av september och den 1 juli hade underofficersskolan påbörjats för styrmans- och maskinistklasserna.

Korum

Kristendom var ett renodlat betygsämne, där främst kyrko- och biblisk historia ingick men också moraliska värderingsgrunder och etik. Varje fredag kl 1700 avslutades med korum och framflyttad middag. Alla skulle närvara. En av kompanicheferna förde befälet. Marinkompaniets chef Zackes spänstiga och taktfasta steg genom mittgången gick inte att ta miste på.

Musikären spelade alltid vid dessa tillfällen och i varje fall marinkompaniet var goda sångare. Korumet följde de militärkyrkliga ritualerna, som avslutades med att kompanichefen utbringade krigsmannabönen: "Gud bevara Konungen och Fäderneslandet". Enligt de övriga försvarsgrenarna besvarades detta på samma sätt. Skolchefen hade dock bestämt, att marinens svar skulle gälla: "Gud höre det!"

Kamrater från marinkompaniet 1948

Kryssaren Gotlands fartygschef 1947, kommandörkapten 1. graden Friberg, en mästare i att manövrera stora fartyg och sekonden kommandörkapten 2. graden Alvar Zacke, tidigare marinkompaniets första chef vid Försvarets Läroverk

Efter detta spelades någon regementsmarsch, varvid dess representanter stod i givakt. Det gällde även flottans folk, när Flottans defileringsmarsch tonade fram:

Musikkåren fortsatte sedan med något musikstycke, medan aulan tömdes. Marinens folk satt emellertid mangrant kvar och lyssnade för att därefter tacka med en applåd, vilket givetvis uppskattades av musikerna. Första söndagen i advent var det kyrkparad. Då marscherade alla skolans kompanier med musikkår till domkyrkan. Att döma av den fullsatta domen, var detta ett uppskattat inslag för kyrkobesökarna.

Inre tjänst

Hösten 1946 omuniformerades flottans furirer med kavaj och skärmmössa. Det var emellertid ont om kläder, varför endast permissionsstället byttes ut. Av den anledningen behölls bussarong med blåkrage och rundmössa som tjänstedräkt under hela första året. Först till det andra byttes denna uniform ut.

Rutinen på kompaniet följde regementets normer, där varje elev bäddade sin egen säng. Från början tillämpades också fotinspektion. Den blev dock inte långvarig för marinens del. Till kompanibefäl uttogs endast de, som var förlagda på kompaniet.

De, som bodde utanför internatet, gjorde tjänst i vakten från lördagar efter skolans slut samt söndagar, en som vaktchef och en för patrullering. Den sistnämnde skulle också varannan timme kontrollera hästarna i stallet, tills ordinarie stallpersonal tog över.

Det fanns ett 30-tal hästar för övningsridning åt elever från de beridna förbanden. Men även andra fick rida. En del hästar slet sig på natten och skrittade omkring i stallgården. Enstaka hästar kunde vara ganska vresiga, när de skulle återföras till sin spilta och "förtöjas", ett något ovanligt jobb för flottister.

Bestående intryck

Friluftsdagar kombinerades ibland med besök på nationalhistoriska

platser, som Uppsala med omgivning är så rik på. Besöken utfördes som cykelmarscher och medhavd torrskaffning. Jag minns dessa dagar med stort nöje. Cyklar, liksom skidor, lånade vi från Arméns underofficersskola.

Bl.a. företogs cykelmarsch till Sigtuna, där målet var kyrkoruinerna, en färd på 6 mil fram och tillbaka. Men vi cyklade även till den 15 km avlägsna Mora sten, där kungavalen en gång i tiden ägde rum. Någon större biltrafik existerade inte.

Gamla Uppsala och domkyrkan med sina kulturskatter liksom slottet och universitetsbiblioteket var givna besöksmål. Medryckande lärare gav en inlevelsefull och förmodligen lokalpatriotisk vägledning i vandringen genom historien. Till de mer kulinariska upplevelserna hörde det välkända Flustret.

Bakom kasernetablissemanget sträckte sig det gamla regementets övningsfält ner mot ett vattendrag. Här bakom höjde sig den branta Kronåsen, som kröntes av det pampiga Sturemonumentet. Området var svårtillgängligt även utan skidor, men utför gick det så mycket raskare och ingalunda ofarligt mellan högvuxen barrskog.

Sturemonumentet var sevärt, gjutet i brons av Carl Milles. Sten Sture den äldre sitter till häst omgiven av tungt beväpnade bönder påminnande om Brunkebergsslaget 1471. Monumentet kom till stånd genom initiativ, som väcktes av Uppsala studenter redan på 1890-talet. Brunkebergsåsen i Stockholm har ju som bekant utplånats som ett monument över vår tids beslutsfattare.

Fortsättningen

Efter sommarens sjöexpedition påbörjades andra året (årskurs 3). Den 29 september genomgicks tentamen för de, som tidigare underkänts i något ämne. Ett visst manfall blev följden.

Den nya kompanichefen blev kapten Westman. I övrigt behöll vi både klasslärare och våra tidigare lärare. Detta året avslutades med realskrivningar i huvudämnena matematik, svenska och engelska. Examen hölls den 12 maj lagom till pingsten den 15-17.

Epilog

För flottans 11 däcksfurirer fortsatte utbildningen i matematik cirka 4 veckor. Vi läste enbart trigonometri som en förberedelse till den kommande matematik- och navigationsutbildningen vid Marinens underofficersskola på Berga.

Undervisningen bedrevs i lektionsform varje förmiddag och med hemuppgifter under eftermiddagen. Matematiklärare var doktor Furängen, en sympatisk och kunnig pedagog. När vi skildes sista gången, passade han på att lägga bort titlarna, en gest som på den tiden var ovanlig

Rolf Ahlin

Sturemonumentet av Carl Milles, rest på Kronåsen i Uppsala

Våra sjögående trotjänare

Den här gången presenteras inte något enskilt fartyg eller någon båt. I stället visar vi en bildkavalkad med minutläggning från Mul 9, ett fartyg som tidigare presenterat i Kustposten. Fartyget var i tjänst vid regementet 1912 till mitten av 1950-talet.

Vi tillfället, när bilderna togs, pågick inspektion av dåvarande Chefen för kustartilleriet, general Jacob Hjalmar Åström, som hade ett förflutet som regementschef åren 1934 till 1940.

Bilder ur KA 2 fotoarkiv

Olle Melin

Inspektionsgrupp på kajen. KA-chefen Jacob Hjalmar Åström i täten. Bland övriga syns överstarna Sten Puke och Erik Nordling samt kapten Bengt Ranegie

Fartygschefen Arne Lundström med generalen

KA-chefen på Mul 9 bryggvinge

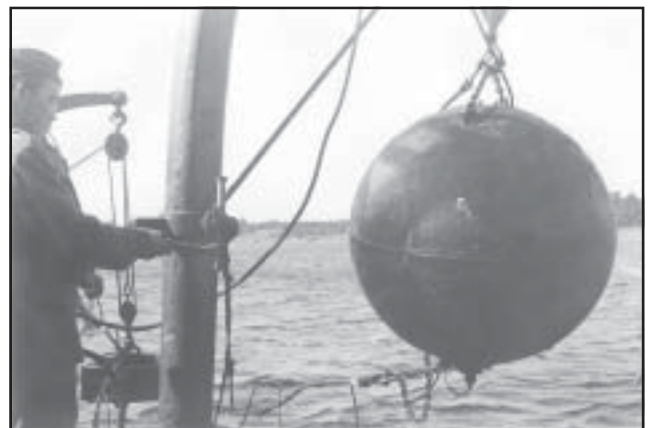
Dävertfällning. Flaggmaskinist Sixten Johansson manövrerar kranen

På bryggan syns Bengt Ranegie, Jacob Hjalmar Åström och Erik Nordling

Här skall minan i sjön. Längst till höger syns Claes-Otto Hallgren

Dävertfällning

Dävertfällning

Dävertfällning

Ankare och mina på väg ner i djupet

Akrobatik

Förberedelsearbete

Inspektion i minarbetsbåt (Motorsofia)

Banfällning. Ture Larsson mitt i gruppen

Till flydda tider återgår....

Denna gång har vi samlat ett antal bilder från olika skeden i vårt regementes historia. Bilderna är från Första världskriget fram till vår egen generation. De flesta bilderna kommer från KA 2 bildarkiv, men även privata foton finns med i kavalkaden

Olle Melin

Någon gång under Första världskriget togs denna bild. Det är den inkallade Landstormen, som övar på KA 2 ytterförläggning på Almö.

Här har några underofficerare samlats i mässen på Kungsholmen för ett parti kort.

KA 2 musikkår i Malmö Folkets Park 1911. Stående från vänster Ivar Johansson tenorbasun, Albert Melin slagverk, Johan Persson tenorbasun, Carl Högdahl klarinett, Gustaf Friman flöjt, Gustaf Hansson althorn och John Eckerström tuba. Sittande från vänster Herman Jönsson esskornett, August Sjögren musikdirektör och Axel Ossian Rosén klarinett.

Här ser vi en bild på Drottningsskär omkring 1920. Drottningsskär avbemannades 1871 och utgick i förteckningen över rikets befästningar 1895. Kastellet användes dock som förråd och som förläggning under de båda världskrigen. Observera det stora träförrådet vid bryggan.

Bilden är från Oscarsvärn 1920 och visar dåvarande löjtnanten Alf Nyman tillsammans med sin hund, som nyligen fått valpar.

Här pågår utspisning i matsalen på Västra Hästholmen. Bilden är tagen 1923.

Till höger ett kort från KA 2 barndom. Pjäsexercis pågår vid Linje V (Demilunen). Observera att vissa i bemanningen fortfarande går klädda i Carlskrona artillerikårs uniform.

Här har III bataljonen vid KA 2 ställt upp på kaserngården Vallgatan. Det framgår inte, när kortet är taget, men det torde vara någon gång på 1920-talet. III bataljonen sattes upp 1917.

En flygbild över Västra Hästholmen från tidigt 1930-tal. Motsvarande bild i dag skulle ge ett så gott som igenvuxet fort.

6. minkompaniet övar mintjänst någon stans på Västra fjärden. 6.minkompaniet hade Västra Hästholmen och Almö som förläggningsplatser.

Här har man kommit till skott från batteri E 1 på Ellenabbsfortet. Eldgivning från detta batteri var ganska ovanligt, eftersom pjäserna hade en tendens att ständigt krångla. Fortet anlades åren 1900-1904 och kan närmast betraktas som ett pansarskepp i sten och betong på land. Pjäserna i batteri E 1 (3st 25 cm kanoner i dubbeltorn) kom från pansarskeppen Svea, Göta och Thule och var i princip omoderna, när de sattes upp. De utgick ur organisationen i samband med 1936 års försvarsbeslut och skrotades året efter.

Batteriexercis vid batteri Stenbrottet kring 1930. Resterna av batteriet, som utgick 1936, är i dag förklarade som Statligt byggnadsminnesmärke.

Här har pjäsbemanningen vid en av pjäserna i batteri Aspöberg tagit paus. Bilden är från mitten av 1930 talet

Batteriexercis vid batteri Bäckastrand på södra Aspö. Batteriet sattes upp i början av 1930-talet och flyttades 1942 till Holmögd. Samma år hade nämligen batteri Tjurkö tagits i bruk. En av kamratföreningens äldsta medlemmar, Sune Bjulemar, var med om flytten till Holmögd.

Grupperingsövning med 21 cm batteri någon gång 1945. Var någonstans framgår inte av bilden.

Här pågår gevärsexercis och så har man tagit paus för lite underhållning med dragspel. Var och när dessa bilder är tagna är okänt, men kanske kan någon av Kustpostens läsare ge besked. Hör av er!

Här har några officerare samlats på mässen Aspö Mad. Vi ser från vänster Tor Wissler, Gösta Olsson, Bengt Haverling, okänd, Erland Hansson, okänd, okänd, Allan Arnström och okänd. Här vill vi också ha hjälp av läsaren. Hjälpt oss med identifieringen och hör av er! Kortet är taget av Hugo Eneroth

En ung Gösta Olsson på Kobebus någon gång under 1940-talet.

En general och fyra överstar deltog i KA 2 underofficerssällskaps 50-årsjubileum i november 1945. Från vänster Hans Malmberg regementschef 1929-1935, Gösta Möller regementschef 1941-1943, Carl Anders Claus regementschef 1940-1941, Jakob Hjalmar Åström regementschef 1935-1940 och därefter Chefför kustartilleriet och slutligen Alf Nyman regementschef vid jubileet. Såväl Möller som Nyman blev sedermera generaler.

Övningar i morsering och semafore-ring på Gräsvik ut över Dannemarken någon gång på 1950-talet. Instruktör är den välkände Jeppe Karlsson.

Stor värnpliktsinryckning till Marinbasen

Måndagen den 16 januari ryckte cirka 750 värnpliktiga tillhörande sjöstridskrafterna samt marinbasen in till marinbasens grundutbildningsbataljon i Karlskrona för genomförande av grundläggande soldat/sjömansutbildning (GSU) med efterföljande befattningsutbildning (BU). Befattningsutbildningen, som är den yrk-

esinriktade delen av utbildningen, genomförs i Sjöstridskolans (SSS) regi. Inryckningen omfattade även värnpliktiga tillhörande Haninge och Göteborgs garnisons 1:a omgång av bevakningssoldater. Utbildningen pågår t.o.m. vecka 614, varefter de värnpliktiga placeras vid sina respektive förband för att fullfölja sin grundutbildning under året.

Avstigning

Media visade stort intresse för inryckningen

Bussning till Marinbasen

Inryckningen är ett resultat av försvarsbeslutet 2004, där beslutade organisationsförändringar och ett nytt utbildningssystem resulterade i centraliserad utbildning (avseende GSU samt BU) för sjöstridskrafterna.

Från att tidigare ha varit uppdelad på två utbildningsorter (Berga och Karlskrona), genomförs från och med januari 2006 GSU samt BU för sjöstridskrafterna centraliserat vid marinbasens grundutbildningsbataljon i Karlskrona. Detta medför, att antalet värnpliktiga, som erhåller utbildning i Karlskrona, har ökat i omfattning. För att lösa utbildningsuppgiften har grundutbildningsbataljonen förstärkts med cirka 70 instruktörer från olika förband under första kvartalet.

Under hösten 2005 påbörjades ett omfattande planeringsarbete i Karlskrona garnison för att ta emot och utbilda de värnpliktiga. FMLOG har hanterat viktiga delar som uniformer, vapen, resor och förplägnad. En mycket viktig del av förberedelsearbetet har utgjorts av utbildning i pedagogisk grundsyn och Marinbasen har påbörjat projektet pedagogisk utveckling. Utbildning har genomförts i huvudsak med grundutbildningsbataljonens personal inklusive instruktörsförstärkningar. Projektet, som leds av Peter Flygare, ska ge en helhetssyn på pedagogiken, alltifrån förhållningssättet till eleven och till den me-

todik, som används i utbildningen. Genom att utgå från Försvarens värdegrund skapas goda förutsättningar för en positiv utbildningsmiljö och därmed ett gott resultat. Syftet är också att förmedla en tydlig målbild, som ger svar på : vad är det jag förväntas kunna och hur ser miljön ut, där jag skall verka ?. Detta ställer höga krav inte minst på de befäl, som ska leda de värnpliktiga fram till målet.

De värnpliktiga fick under inryckningsveckan en demonstration av, hur de förväntas uppträda efter genomförd grundläggande utbildning. Befäl tillsammans med redan inläggande värnpliktiga, förevisade exempel på situationer, man kan ställas inför inom vakt- och rädd-

ningstjänsten och de åtgärder, man bör vidta. Under förevisningen visades prov på stort kunnande, inte minst vad avser skådespeleri. Det var en fascinerad publik, som ibland t.o.m. glömde bort att frysa i det ruggiga vädret och snålblåsten på kajkanten.

Efter fullgjord grundutbildning, som omfattar cirka 2 terminer, kan de värnpliktiga, som tillhör sjöförbanden, söka internationell tjänst vid något av de registerförband, som finns i marinen (korvett, minröjning eller ubåt). Den som antas till internationell tjänst skriver kontrakt för detta och har därefter beredskap för att kunna åka ut på internationellt uppdrag inom ett år.

Ulf Öberg

Succén från 2004 upprepas med en ny Marindag den 6 maj. Örlogshamnen och Karlskronavarvet slår upp sina portar. Visning av fartyg, kulturbyggnader m.m., musik från 3 musikkårer, repslagning m.m. står på programmet.

KA 2 Kamratförenings lokal innanför Högvakten kommer att hålla öppet och vi bjuder på en kopp kaffe och en stunds samvaro.

V Ä L K O M N A !

Epilog till Resa i Nordanland

Ett stavfel har insmygit sig i texten. Jag avsåg naturligtvis SCHELDE-mynningen. Innanför denna ligger Antwerpen, som vid denna tidpunkt var i de allierades händer. Men hamnen kunde inte utnyttjas, eftersom det tyska kustartilleriet spärrade tillfarten.

Det var först den 1 november 1944, som engelsmännen vågade sig på ett anfall. Detta riktades mot ön Walcheren, där tyskarna hade samlat en ansevärd mängd batterier av varierande kaliber.

Den strid, som följde, gav en stor mängd erfarenheter för kustartilleriets vidkommande, ett faktum som noga beaktades av min lärare i KA-taktik, förut nämnde kaptenen P-G Fernander. Han lade upp denna utbildning på ett intressant sätt, vilket torde bevisas av, att jag ännu minns den 52 år efteråt.

Löjtnant Lehman vid A 4 minns jag också. Jag kan

ännu se honom, när han ställde sig i givakt framför monumentet över Armfelts karoliner i Duved. Jag har tagit honom som förebild och under årens lopp är det många förvånade bussresenärer, som sett sin reseledare blotta sitt huvud (ta av sig mössan) framför något monument ute i Europa. Det finns många sådana.

Armfelts karoliner

är egentligen en helt annan historia. Säkert har Du läst om den olyckliga marschen över fjället nyåret 1719. När generalen väl fått reda på, att kungen stupat nere i Fredrikshald, beslöt han att återvända till Sverige. Överraskade av oväder blev det en döds-marsch för de cirka 5000 soldaterna. Endast några hundratal undkom med livet och alla lemmar i behåll.

Kjell Silverbank

Våra gamla befästningar

Kungsholmsfort

Kaponjären, batteri K 14

Det har skrivits mycket om Kungsholmsfort i Kustposten genom åren. Det har handlat om fortifikation, om artilleri, om minor, om utbildning etc. Kungsholmen har i år varit avbrutet bemannat i 326 år och självklar har verksamheten på ön förändrats många gånger under alla dessa år. Artikeln nedan belyser bestyckningen på Kungsholmen under olika perioder, från 1680 fram till omkring 1970, då de sista kanonerna togs ur bruk

Det fasta försvaret spelade redan på 1600-talet en viktig roll i försvarsfilosofin. I synnerhet i de avlägsna provinserna tillmättes fästningarna en betydelsefull roll som skydd för de rörliga försvarsstyrkornas mobilisering, som på grund av de dåliga kommunikationerna gick långsamt. Karlskrona ingick här i den inre

ringen, som skulle skydda "rikets hjärta", som Karl XI uttryckte det.

De första kanonerna på Kungsholmen kom våren 1680 från Dalarö och Vaxholm i Stockholms skärgård. Genom åren har Kungsholmens bestyckning förändrats i takt med artilleriets utveckling och i samband med krig och hot om krig. Artilleriets prestanda på 1600-, 1700- och halva 1800-talet, med kort skottvidd, låg eldhastighet och relativt låg träffsäkerhet gjorde, att fästningarna

Linje II, Pansarbatteriet

Foto: Olle Melin

Kaponjären, batteri K 15

krävde ett stort antal kanoner för att kunna mäta sig mot en tänkt angripare, nämligen de stora välbestyckade örlogsfartygen.

Den första bestyckningsplanen från 1682 upptar 72 grova stycken. Hur många av dessa, som fanns på plats, vet man inte, men kanske var det med ett av dessa stycken, som det första skottet avlossades från Kungsholmen, nämligen den 20 september 1685, som salut med anledning av Amiralitetskyrkans invigning. Man vet dock, att 1693 utgjordes bestyckningen på Kungsholmen av 24 st 36-punds kanoner. Enligt 1705 års artillerimåttstock är kalibern på en sådan kanon 17,8 cm.

Bestyckningsplanen år 1820, samma år som de omfattande ombyggnadsarbetena påbörjades, omfattar omkring 400 pjäser, vilka skulle betjänas av en bemanning om 1100-1200 man. Efter den stora ombyggnaden mellan åren 1820 och 1840 så utgjordes bestyckningen på Kungsholmen av:

60 svåra bombkanoner
20 36-punds kanoner
105 24-punds kanoner
83 18-punds kanoner
5 6-punds kanoner
11 18-punds karonader
9 mörsare,
det vill säga 293 kanoner av de planerade 400.

1851 års försvarsutredning hyste bekymmer för, att kanonerna från Kungsholmen och Drottningsskär inte täckte infartsleden, utan att en ränna fanns i sundet, dit inga kanoner nådde fram. Man föreslog byggandet av stentorn i likhet med God Natt på Inre Hjørtholmen och Dynan. Längre än till planeringsstadiet kom emellertid inte detta projekt och väl var det. Nu börjar det nämligen hända något med artilleriet i och med att de framladdade slätkborrade kanonerna med massiva projektiler ersätts av bakladdade, räfflade kanoner med självsprängande ammunition och längre skottvidd.

Bestyckningen kom således att radikalt förändras under och efter den stora ombyggnaden 1873-1879, som ju var helt betingad av artilleriets utveckling. Bestyckningen kom efter 1879 att bli följande:

Linjerna I och IX: 8 27 cm kanon m/69. Efter ombyggnaden på 1890-talet utbyttes de gamla kanonerna mot 3 24 cm kanoner m/90 och 5 15,2 cm kanoner m/89-02.

Linje II: Ett pansarbatteri om 4 st 27 cm kanoner m/69. Dessa borttogs 1915

Linjerna III och IV: 3 st 27 cm kanoner m/76, vilka borttogs 1929. Framför linje III uppfördes 1890-1893 "snabbeldsbatteriet" med 3 st 57 mm kanoner m/F (Fin-spong).

Linjerna V och VI samt Donjonen kom att sakna bestyckning.

Linje VII: Bestyckningen utgjordes till en början av 8 17 cm kanoner m/69 som efter ombyggnaden på 1890-talet ersattes med 8 8 cm kanoner i hjullavett.

Linje I, batteri K 2

Linje I, batteri K 2

Linje VIII, batteri K 8, 24 cm kanon m 1869

Linje VIII: 3 24 cm kanoner och 2 17 cm kanoner m/69. Efter ombyggnaden på 1890-talet ersattes 17 cm kanonerna med 3 st 15,2 cm kanoner m/89-02. Två av 24 cm kanonerna borttogs 1910.

Införandet av 15,2 cm kanonerna var ett stort steg in i nya tiden. Denna typ av kanon levde kvar i kustartilleriet långt in på 1980-talet.

Bestyckningen kompletterades kring sekelskiftet med 2 lätta batterier, 57 mm m/89. Dessa övertog benämningarna K 14 och K 16..

Under andra världskriget utgjordes bestyckningen på Kungsholmen av: 2 15,2 cm batterier M/89-02 (K 2 och K 5)

2 57 mm batterier med kanon m/89 (benämnda K 14 och K 16) Pjäserna vid K 16 flyttades 1940 till det nyuppsatta batteriet Jutudden

1 57 mm snabbeldsbatteri m/F (K 15). på Aspö.

Efter andra världskriget utgick K 2, K 5 och K 15 ur krigsorganisationen 1952. De fyra pjäserna i batteri K 2 och en pjäs i batteri K 5 står kvar på linjerna. Det sista i

tjänst varande batteriet var K 14, som var grupperat på Kaponjären med 4 57 mm kanoner i bunker. Detta batteri var i bruk till 1971, då det utgick ur krigsorganisationen. Kanonerna står numera på Linje I och används som salutpjäser, eftersom Kungsholmen alltjämt är en av landets salutstationer.

Det en gång för 400 kanoner planerade fortet har i dag inget verksamt artilleri.

Ett led i bestyckningen var utan tvekan anläggandet av försänkningen i det 1200 meter breda inloppet. Detta skedde på 1870-talet.

I slutet av 1880-talet upprättades en tändstation på Kungsholmen för mineringen i stora inloppet (Kungsdjupet). Denna har sedermera ersatts av modernare minstationer. För något år sedan togs de sista minorerna upp ur Kungsdjupet och om något år är det dags även för den moderna ubåtsskyddsutrustningen att utgå.

Tabellerna nedan visar krigsorganisationen på Kungsholmen 1877 respektive 1914.

Bilder ur KA 2 fotoarkiv

Olle Melin

Bestyckning och personal vid Kungsholmsfort 1877

Enhet	Bered.	Besätt.
Kommandant med stab	3	3
Tygmästare	1	1
Artilleribefälhavare	1	1
Fortifikationspersonal	55	55
Instruktionsbefäl	20	40
Kanonservice		
Linje I, 4 st pansarbryt kan	87	87
Pansardonjonen, 4 st pansarbryt kan	87	87
Linje IV, vallgång, 3 st pansarbryt kan	65	65
Norra donjonen, 24 kanoner	-	118
Linje VII, 8 st kanoner	77	77
Linje VIII, 3 st pansarbryt kan	-	65
Linje VIII, 2 st kanoner	18	18
Kaponjärer och galleri	-	18
Linje IX vallgång, 4 pansarbryt kan	87	87
Reserv 20%	95	123
Krutlangare pansarbryt kan	70	175
Övriga		
Vallar och gravar (infanteri)	100	200
Telegrafan	-	11
Prejning och patrullering	-	42
Civila	9	9
Uppbördsmän + handräckning	20	28
Vattendestillering	5	5
Summa	800	1350

Kungsholmens batterier m.m. vid Första världskrigets utbrott

K 1	3 24 cm kanon m/90
K 2	3 15,2 cm kanon m/89-02
K 3	2 15,2 cm kanon m/89-02
K 4	3 15,2 cm kanon m/89-02
K 5	2 25 mm fyrpipiga ksp
K 6	4 25 mm fyrpipiga ksp
K 7	2 25 mm fyrpipiga ksp
K 8	3 24 cm kanon m/69
K 9	4 8 cm kanon m/83
K 10	4 8 cm kanon m/83
K 11	2 25 mm fyrpipiga ksp
K 12	2 25 mm fyrpipiga ksp
K 13	4 25 mm fyrpipiga ksp
K 14	3 27 cm kanon m/76
K 15	3 57 mm kanon m/F
K 16	4 27 cm kanon m/75
K 17	2 12 mm ksp m/75
K 18	2 25 mm fyrpipiga ksp

I Kungsholmsstyrkan ingick också 4 st 57 mm rörliga kanoner samt Minspärningen C.S. (Karlskrona syd)

Batterier på Kungsholmsfort under Andra världskriget

K 2	4 15,2 cm pjäs M/89-02	Linje I
K 5	4 15,2 cm pjäs M/89-02	Linje VIII och Linje IX
K 14	4 57 mm pjäs m/89 B	Kaponjären. Bunkrarna byggdes 1940
K 15	3 57 mm pjäs m/F	Kaponjären
K 16	3 57 mm pjäs m/89 B	Kaponjären. Flyttades till Jutudden 1940

Batteri K 14 före ombyggnaden 1940

Batteri K1. En av de självsänkande 24 cm kanonerna M 1890 stod kvar vid krigsutbrottet 1939

Sjösättning efter CD 86

Marinen anordnade 1986 och 1988 tillsammans med den svenska försvarsindustrin och FMV symposier för att informera om utvecklingen av kustförsvarssystem i Sverige. Främst var det Bofors, SAAB och Philips Elektronikindustrier (PEAB) som medverkade.

Symposierna benämndes Coastal Defence symposium (CD 86 respektive CD 88). CD 86 inleddes med ett par dagars besök vid industrierna i Stockholmstrakten, vid Marinstaben och vid FMV i Stockholm. Representer för ett tiotal länder med intresse av kustförsvar deltog. Förutom våra nordiska grannländer deltog flera länder i södra Europa och Afrika.

Den 6 juni lämnade deltagarna i symposiet Stockholm med ett chartrat flygplan mot Kristianstads flygplats Everöd för att besöka Artilleri- och Robotbataljonen från KA 2, som förberett uppvisningar på Ravlunda skjutfält.

Under natten mellan den 5 och 6 juni drabbades Skåne av en svår storm, som rev upp mycket sjö i Hanöbukten. Avsikten var att KA 2 skulle visa upp bland annat 12/80-systemets förmåga genom att med skarp ammunition beskjuta en utrangerad landstigningsbåt. En väl begagnad 200-båt hade tömts på sin utrustning och bogserats ner från Stockholms Kustartilleriförsvar. På kvällen den 5 juni, när Hanöbukten låg blank som en spegel, ankrades målet upp utanför Ravlunda. Rejåla minankare sänktes ner och båten förtöjdes både i för och akter med kraftiga trossar.

Bataljonschefen och Bofors representant Bo Eklund med flera var under natten förlagda på hotell Kantarellen i Århus. De vaknade mitt i natten av det oväder, som brutit ut. Det blåste starkt och det kom stora mängder regn. Det var inte svårt att föreställa sig, hur marken skulle se ut på skjutfältet nästa morgon. En stor grupp civilklädda personer väntades under morgontimmarna anlända klädda i kostym med lågskor. Dagen skulle bli förstörd, om vi inte lyckades ordna lämplig utrustning till dem. Regnkläder var i och för sig anskaffade i förväg som säkerhetsåtgärd, men inte lämpliga skodon.

Nattportieren väcktes upp tidigt på morgonen för att rådfrågas om möjligheten av göra ett storköp av stövlar före klockan 0800 på morgonen.

-Det skall nog fixa sig, sa portieren. När hotellet gick i konkurs senaste gången köptes det av Kristianstads största skohandlare.

-Bra, sa Bo Eklund, ring upp honom åt mig. Efter en stund hade Bo Eklund en sömning skohandlare i telefonluren, som inte hade något emot att lasta hela sitt lager av stövlar i bilen och snarast bege sig till Everöd. Klockan

0800 hade han radat upp hela sitt lager av stövlar i alla sorters utförande och storlekar i ankomsthallen.

Nu gällde det bara att få ner flygplanet. Regnmolnen låg mycket lågt och regnet piskade banan. Flygplanet var chartrat från Nordnorge och för piloter därifrån är ingen landning omöjlig. Efter att ha cirklat ett tag ovanför flygfältet såg piloten en del av banan genom en glipa i molnen. Han vände nosen mot backen och kom ner över banan. Det vara bara det, att han endast hade sett halva banan, vilket innebar att han satte planet halvvägs in på banan. Då fanns det inte mycket kvar att rulla på, men med hjälp av alla de knep som bara en van fjällflygare från Nordnorge kan prestera, fick han stopp på planet, där banan övergick till gräs.

När allt lugnat ner sig i planet och nedfallna föremål lyfts av från de hopkrupna och omskakade passagerarna, hördes överbefälhavaren från Kenya säga: "Gentlemen, this was not a landing, this was a crash".

Scenen, då fler än 30 kostymklädda äldre herrar avprovade stövlar i ankomsthallen, var enligt Bo Eklund obetalbar! Men det fanns stövlar, som passade till alla och skohandlaren kunde börja fundera på att förnya sitt lager.

De befäl som bodde i befälsbarackerna på Ravlunda kände också av stormen och regnet under natten. Övningsledaren och säkerhetschefen (Bo Arnesson respektive Tommy Erlandsson) var tidigt uppe för att göra sina förberedelser. När de kom till övningsledarhyddan, kunde de konstatera, att det förankrade målet ej fanns kvar. De hade nyss hunnit meddela Karlskrona Radio denna nyhet, när bataljonschefen anlände. På kanal 16 på VHF hördes sprakande av varningsmeddelanden till sjöfarande, om att en båt på 18 meter i plåt drev herrelös i Hanöbukten.

I övningsledarhyddan tog man sig en funderare. Vindriktningen under natten hade huvudsakligen varit N – NO. Alltså borde 200 båten ha drivit in mot land i riktning mot Simrishamn. 2 MC-ordonnanser beställdes fram och uppdrogs att avsöka stranden fram till Simrishamn. Det tog inte lång stund förrän de återvände med budskapet, att båten låg helt torrlagd på land halvvägs till Simrishamn. Vid ett besök på platsen senare på dagen konstaterades, att båten låg cirka 10 meter från vattnet, som nu hade sjunkit undan.

Nu återstod ett litet problem och det var att återbörda båten i sjön igen. Det visade sig, att båten låg i ett naturvårdsområde, dit det inte gick någon väg och dit inga fordon fick bege sig. Det fanns ej heller tid för förbandet att ägna sig åt denna fråga nu. Men 12/80-batteriet skulle

återvända till Ravlunda under slutövningen i augusti. Kunde båten få ligga kvar till dess, så lovade KA 2 att hämta båten i augusti. Detta medgavs i nåder av Länsstyrelsens naturvårdsenhet.

När förbandet var åter på KA 2, ägnades mycket tid åt att fundera ut, hur 200 båten skulle komma i sjön igen, utan att en mobilkran kunde disponeras. Så småningom bestämdes, att kunde vikingarna släpa stora vikingaskepp på marken mellan olika flodsystem under sina härjningar österut, borde vi kunna rulla en 200-båt på såpade telefonstolpar. Fram till dess förbandet återvände till Ravlunda i augusti, rekognoscerades en väg genom naturvårdsområdet för en Terrängbil 40, som kunde godkännas av Länsstyrelsens naturvårdsenhet.

En vacker sommardag i augusti begav sig en beslutssam styrka från Artilleribataljonen till den nu genom lokalmedia mycket kända 200-båten på stranden norr om Simrishamn. Terrängbilen tog sig försiktigt fram med telefonstolpar på flaket. Man grävde sig in under båten och man arrangerade väl insmorda telefonstolpar som en bädd ner mot vattnet. En nylonlina fördes in från KA 2:s minutläggare, som låg och rullade på djupt vatten. Linan fästes i 200-båtens stäv, och minutläggaren drog. Nylonlinan som normalt användes för målbogsering blev spänd som en fiolsträng och tunnare och tunnare. Men 200-båten rubbade sig icke. Efter överläggning på radio mel-

lan Artilleribataljonens personal på land och Spärrbataljonens personal till sjöss överenskomms att pröva ryckmetoden. Minutläggaren backade närmare stranden och linan las upp i slingor på akterdäck. Minutläggaren satte full fart framåt och när linan spändes upp rörde sig 200-båten någon decimeter. Efter flera ytterligare ryck vred sig så småningom 200-båten med stäven mot det väntande vattnet. Nu hade minutläggaren fått upp ångan och presterade allt bättre ryck och snart gled 200-båten meter efter meter på de väl insmorda telefonstolparna. Den lämnade fastlandet med en vacker nigning.

Men sagda 200-båt skulle i framtiden gå ett värre öde till mötes. Samma båt ankrades upp utanför Ravlunda två år senare för att beskjas under en annan övning. 12/80-batteriet fick en fullträff med skarp ammunition och båten gick till botten med stäven före. Båten bärgades med hjälp av allt vad flytsäckar, som kunde uppåddas från BK/KA 2 och ÖriBS och lades upp utanför Rosenholmsverkstaden till allmänt beskådande. Men det är en annan historia.

Sten Munck af Rosenshöld

Foto: Sten Munck af Rosenshöld

Överläggning innan linan fästs

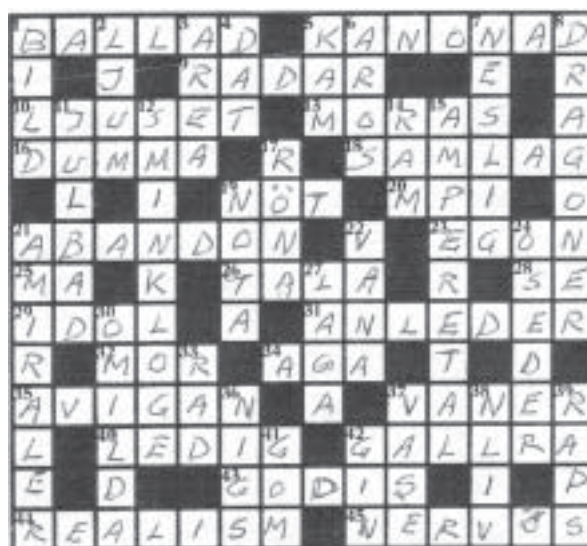
Efter många ryck kommer framgången

Lösning korsord 4/2005

Denna gång en har Fru Fortuna gynnat

Bo Nilsson
Thunells väg 1
370 30 RÖDEBY

GRATTIS! Denna gång blir priset bildhäftet om KA 2 förläggingsplatser.

Korsord 1/2006

har som vanligt tillverkats av Gustav Karlsson.

Lösningen insänds till: Redaktören Kustposten Författarevägen 9 371 63 LYCKEBY

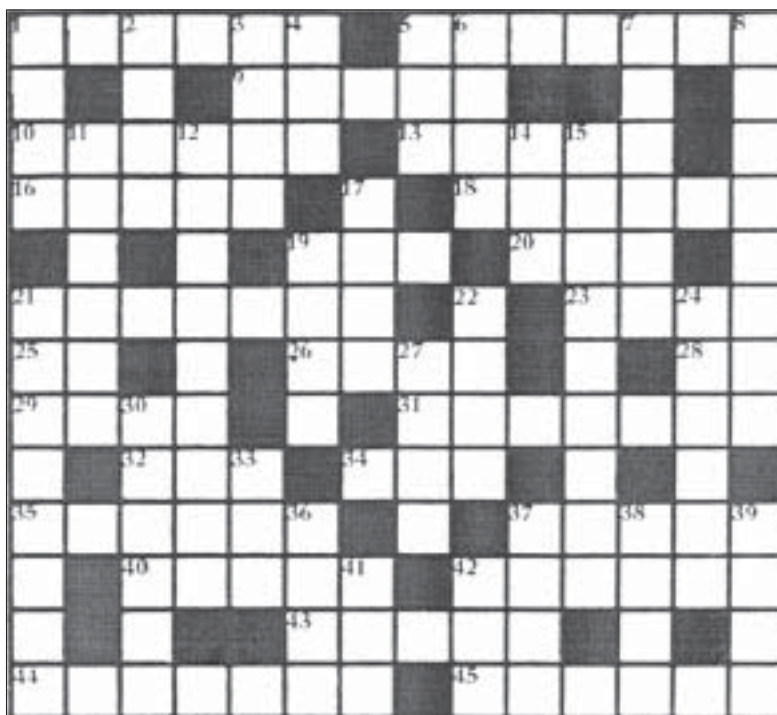
Senast den 15 maj 2006 vill vi ha Din lösning.

Vågräta ord.

1. Ge kanonfart.	3. Härskaretitel.	14. Förfader eller	30. Sjäpig, Låpig.
5. Soldater.	4. Handling.	-moder.	33. Kan man draga å...
9. Stege.	5. Klia.	15. Märgelhålor.	36. Brandrest.
10. Skriket: Si opp!.	6. Försmå.	17. Äggformig.	37. Flott.
13. Yrka ansvar.	7. Mottaga.	19. Tidskede.	38. Remtyg för häst.
16. Metafysiska väsen.	8. Framstående.	21. Där elvor dansar.	39. Åldrig umgängesform.
18. Blomma.	11. Utskilja.	22. Skyddshölje.	41. Så skrevs 1495
19. Prima donna.	12. Missbruk av	24. Ordet ryms i sådan.	i Roma.
20. Eländig.	sömnmedel.	27. Ryskt namn.	42. Motorcykelmärke.
21. Kyrklig tjänarinna.			
23. För fiske och virkning.			
25. Överanvänt uttryck.			
26. Annorlunda.			
28. Istället för "Adjö".			
29. Jesussymbol.			
31. Artiga.			
32. "Gråkråka."			
34. Gjorde hanen.			
35. Skrivsätt.			
37. Framsida			
40. Poetisk finess.			
42. Göra i ordning.			
43. Sopredskap.			
44. Förnekad.			
45. Kung i Mykene.			

Lodräta ord.

- Vila sanslöst.
- Att varda: av och till.

Välkomna till Kamratföreningens vårutflykt

Vårutflykten 2006 går till Dackebygder och Mobergsbygder i gränstrakterna mellan Småland och Blekinge. Dagen är tisdagen den 30 maj.

Vi startar med buss kl 0800 från örlogshamnen och gör stopp för påstigning vid Angöringen. Gustav Karlsson är vår färdledare.

Vi besöker Ledja, där Sven Petersson, Sven i Flaka, visar oss Nils Dackes gård med byggnader och minnesstenar. Här intar vi också kaffe med fralla i det gröna.

Färden fortsätter kl 1000 (cirka) till Moshultsmåla, där vi blir guide av Ann-Margret Berglund i Vilhelm Mobergs skola, som idag är Mobergsmuseum. Här äter vi också lunch.

Efter lunchen går färden vidare till Duvemåla, där Ivar Karlsson guidar oss.

Vi beräknas vara hemma igen senast kl 1700.

Priset för allt detta är endast 100 kronor, inkluderande bussresa, förmiddagskaffe, lunch och entréer.

Anmälan till Yvonne Wirbrand senast den 19 maj, men dröj inte med anmälan. Vi har endast en buss och "Först till kvarn....!"

Du kan ringa till Yvonne, 0455-86622 eller maila yvonne.wirbrand@mil.se

VÄLKOMNA!

Vilhelm Moberg

Vilhelm Mobergs skola

Duvemåla

Födelsedagar m.m.

90 år

Åke Winqvist	Lidingö	13/5
Ivar Westerholm	Karlskrona	2/6

85 år

Uno Nilsson	Falkenberg	4/4
Åke Andreasson	Jönköping	18/4
Gunnar Johansson	Mörbylånga	21/4
Harry Larsson	Kristianstad	29/5
Dick Hellberg	Falsterbo	2/6
Arnold Rudenstig	Läckeby	21/6

80 år

Gustav Karlsson	Rödeby	30/6
-----------------	--------	------

75 år

Gunnar Nilsson	Lyckeby	26/5
Sven Håkansson	Nättraby	14/6

70 år

Sigvard Lundh	Ystad	2/4
Birger Redmo	Solna	21/4
Sven-Gunnar Carlzon	Källered	26/4
Kerstin Furenius	Nättraby	23/5
Lars-Ivar Elding	Lund	24/6
Sune Andersson	Karlskrona	27/6

65 år

Inger Anderson	Rödeby	21/4
Lars Iger	Karlskrona	4/5

60 år

Yvonne Wirbrand	Nättraby	7/4
Per Engkvist	Nättraby	2/5
Urban Vamstad	Jämjö	15/5
Bo Svanlind	Täby	10/6
Erik Andersson	Finspång	18/6

55 år

Ingvar Smedberg	Karlskrona	14/5
Christer Antonsson	Lyckeby	29/6

50 år

Henrik Strandberg	Vittskövle	6/4
Mats Thörn	Karlskrona	14/5
Nils Wikander	Göteborg	18/6

45 år

Johan Swahn	Rödeby	2/6
-------------	--------	-----

40 år

Stefan Corneliusson	Rödeby	30/4
---------------------	--------	------

35 år

Claes Brehmer	Haninge	17/4
---------------	---------	------

Kamrater som avlidit

Folke Sörensson	Råå	26/6 2004
Jörgen Zandén	Karlskrona	6/2 2005
Carl Gustav Ericson	Åhus	21/8 2005
Sven-Erik Åkesson	Karlskrona	aug 2005
Allan Karlsson	Mjölby	8/9 2005
Arne Johansson	Karlskrona	8/12 2005
Bengt Bodin	Karlskrona	17/12 2005
Thord Levander	Helsingborg	20/12 2005
Börje Cedercrantz	Örebro	8/1 2006
Arne Svensson	Jämshög	16/1 2006
Per-Olof Stenborg	Karlskrona	2072 2006

Vilken båt?

Det här kortet dök upp i KA 2 fotosamling. Kan någon hjälpa till med identifieringen och var är kortet taget?

Årsmötet

